

Tribuna școlii

Revistă săptăminală
editată de
Ministerul Educației și Învățământului
și Uniunea Sindicatelor
din Învățământ, Știință și Cultură
Anul IV (XXV) Nr. 140 (1226)
Simbătă 20 aprilie 1974
8 pagini — 1 leu

Activități practice în atelierul Școlii generale nr. 99 din Capitală

Convingere și adevăr

Prin scopul, conținutul și rolul lor, științele sociale predate în liceu sint chemate să-l convingă pe elev, pe plan științific, etic și ideologic, de justetea politicii interne și externe a partidului nostru. Ele aduc răspunsul actual, concret, realist pe care Partidul Comunist Român și statul socialist îl dau marilor probleme ridicate de societatea contemporană. Prin natura lor, științele sociale se adresează întregii personalități a elevului, personalitate care implică o dublă atitudine față de realitate: e vorba de atitudinea rațional-intelectuală și de cea senzorial-afectivă. De aceea, aderarea la o idee sau alta nu pune doar probleme de înțelegere, de demonstrație și argumentare logică, ci și de convingere interioară, de adevăr la idealurile și valorile orânduirii socialiste, la programul de luptă al partidului nostru. Iată de ce convingerea este o metodă de bază în predarea și studierea științelor sociale. Mai ales acum, în trimestrul al III-lea, în cadrul lecțiilor de sinteză — prin care deplasăm accentul de pe informativ pe formativ — se cere să subordonăm acestei metode toate celelalte procedee de lucru cu clasa. Prin relațiile profesorului cu elevii, bazate pe o colaborare democratică, prin sistemul de verificare, apreciere și notare a elevilor, prin toată activitatea instructiv-educativă a profesorului se urmărește consolidarea convingerilor comuniste trainice.

Tocmai în această direcție obțin rezultate bune acei profesori care știu să cultive plăcerea pentru învățare, care acționează cu mijloace afective, creind un climat de colaborare, favorabil dialogului deschis gândirii și inimii elevilor. Ei pun accent pe stările pozitive de conștiință, trezesc sentimentul de entuziasm, de mândrie patriotică, de încredere și adevăr față de întreaga politică promovată cu atita fermitate de partidul nostru.

E lucru știut, dar necesar să-l reamintim, convingerea se aprinde din convingere. Prin urmare, pe lângă informații, concepte, idei, definiții, profesorul — cu vocație transmite emoții, sentimente, stări de spirit proprii, vorbește cu energie, pasiune și atașament. Elevul e foarte receptiv la felul în care profesorul comunică cu el. Un profesor cu o bogată experiență poate folosi cu tact profesiunile de credință, mărturisindu-și reflecțiile și

sentimentele sale intime, experiența comunistă de viață. Astfel el nu va reproduce principii și teze abstracte, ci va semnaliza sensuri și înțelesuri, îi va face pe elevi să fie atenți la nuanțe și detalii semnificative din care descifrează direcția politicii partidului nostru, legitatea lumii contemporane.

Un astfel de profesor îl va face pe elev să fie mândru că popoarele lumii privesc cu stimă România socialistă, că ideile marxism-leninismului viu creator pătrund în toate continentele și zonele lumii contemporane, că aceste idei nu mai au azi bariere, că popoarele ascultă glasul sau citesc cuvântul poporului nostru roșit de către cel mai autorizat reprezentant al său, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Numai cultivând convingerea putem să-i conducem pe elevi la certitudinea care se transformă în adevăruri libere, manifestate prin fapte, atitudini etice și un stil de viață angajat, comunist.

Prof. VALDEMAR POPA
Liceul „Matei Basarab” — București

A-ți respecta cuvântul dat

Am avut uneori nefericitul prilej să fiu martor, în consiliile profesionale, ședințe de catedră sau în alte prilejuri, al unor lamentări de tipul: „nu știu ce să mă mai fac cu ei, că nu mă mai ascultă deloc”; „își fac de cap, și, oricum aș proceda, tot degeaba”; „parcă-ș vorbi pereților”; „toți sînt neatente!”.

Astfel de profesioniști de credință falimentare mi-au dus gîndul și la anumiți părinți, care, prinși cu arcanul la școală, n-apucă decît să intuiască tonul de reproș sau nuanța mustrătoare a observațiilor sau aprecierilor învățătorului ori profesorului diriginte și încep să cînte pe aceeași uzată și asonantă

Prof. VIRGIL MOCANU
Liceul nr. 1 din Medgidia

(Continuare în pag. a 2-a)

TRIMESTRU HOTĂRÎTOR

Începe un nou trimestru. Al treilea, ultimul din acest an școlar, el însuși hotărîtor pentru dezvoltarea învățămîntului românesc, prin însemnatele transformări pe care le are de îndeplinit — la fiecare nivel și în fiecare compartiment — ca urmare a directivelor conducerii superioare de partid și de stat.

Acest trimestru va încununa eforturile inspectoratelor școlare, ale colectivelor de elevi și profesori, din fiecare școală, depuse de-a lungul întregului an pentru atingerea unor obiective esențiale, formulate în Plenara din 18—19 iunie 1973 pentru perfecționarea și dezvoltarea învățămîntului din România.

Pentru generalizarea învățămîntului de 10 ani

Măsurile practice luate de unitățile școlare din județul Iași, care sînt ducă la optimizarea procesului de învățămînt în vederea îndeplinirii sarcinilor Plenarei din iunie 1973, au înscris pe trimestrul al II-lea al acestui an școlar realizări care au depășit cu mult pe cele de pe trimestrul I, dar care nu se pot numi încă succese. Aceste realizări se reflectă în primul rînd în rezultatele la învățătură obținute de elevi, care consemnează că cifra celor nepromovați s-a redus la jumătate, precum și o scădere simțitoare a numărului de elevi mediocri.

Cadrele didactice din județul nostru au însă convingerea că se poate și mai mult și mai bine și vor continua și pe trimestrul al III-lea acțiunile de îmbunătățire a activității lor — fără rezolvări artificiale sau formale, ci printr-o muncă susținută. Experiența pozitivă din cel de al doilea trimestru constituie garanția că în trimestrul al treilea ne vom încadra în cerințele școlii contemporane, că ne vom împlini încercările precedente, considerînd că acest trimestru pe care-l începem peste cîteva zile este etapa hotărîtoare a anului școlar.

Paralel cu măsurile menite să ducă la rezultate cît mai bune, în toate unitățile școlare se va intensifica acțiunea de orientare profesională a tuturor absolvenților clasei a VIII-a, în funcție de opțiunea acestora, de caracteristicile psiho-somatice, cît și de cerințele locale de ordin economic și

social-cultural. Spiritul de responsabilitate politică și socială al directorilor și diriginților, o mai strînsă legătură a școlii cu părinții și cu întreprinderile care patronază școlile respective, intervenția promptă a inspectoratului școlar, vor duce în final la o orientare profesională judicioasă care să asigure realizarea planului de școlarizare, ca și planificarea forței de muncă necesară județului nostru.

Organizarea cuprinderii tuturor absolvenților clasei a VIII-a în licee și în filialele acestora devine obiectivul cel mai important pentru această etapă cu care sînt confruntate cadrele didactice, precum și organele de conducere școlare.

Încheierea acestui an școlar în condițiile cele mai bune facilitează în mare măsură deschiderea viitorului an școlar, care va putea valorifica rezultatele obținute în acest trimestru. Adăugînd și grija de a dota și încadra corespunzător școlile în care nu funcționa prima treaptă liceală, vom realiza nu numai cerințele planului de școlarizare, dar vom asigura și cerințele unui învățămînt modern. Fără îndoială că aceste lucruri nu se realizează de la sine, ci prin eforturi sporite, prin inițiativa creatoare și prin hotărîrea fermă de a învinge orice greutate la care se angajează toate cadrele didactice din județul Iași.

Prof. STERIE RĂDOI
Inspector general al Inspectoratului școlar al județului Iași

Pentru o promovare integrală

Plenara din 18—19 iunie 1973 a trasat printre alte sarcini de mare importanță pentru dezvoltarea școlii românești și pe cea a lichidării repetenției la clasele I—IV. Această măsură nu trebuie să fie, însă, privită ca un act administrativ, de promovare formală dintr-o clasă în alta, ci ca o serioasă responsabilitate profesională, socială și politică a cadrelor didactice, îndeplinită pe baza ridicării calitative a procesului instructiv-educativ. Cadrele didactice din școala noastră care predau la clasele I—IV s-au plasat pe o poziție hotărîtoare în vederea rezolvării acestei probleme, încă de la începutul anului școlar.

Pe baza studiului individual al învățătorilor și a discuțiilor din cadrul comisiilor metodice și al consiliului profesoral s-au clarificat teoretic probleme ca: rămînerea în urmă la învățătură a copilului dezvoltat normal, cauzele repetenției la clasele I—IV și posibilitățile înlăturării ei reale, fără urmări asupra volumului și calității cunoștințelor însușite de elevi. După lămurirea teoretică a acestor aspecte, fiecare învățător a depistat în clasa lui elevii rămași în urmă la învățătură și a trecut la măsuri practice pentru eliminarea cauzelor care determină randamentul scăzut al acestora, punînd în mod special accentul

pe studiul individual și pe munca didactică diferențiată.

Ne aflăm acum în pragul trimestrului al III-lea, trimestru hotărîtor pentru încheierea cu succes a anului școlar. Firește, în cea mai mare măsură, activitatea școlară a învățătorilor și elevilor, din această perioadă, se bazează pe roadele muncii noastre din celelalte două trimestre. Astfel, în trimestrul I din cei 538 de elevi ai ciclului primar doar 9 școlari din clasa I (1,7%) au fost corigenți — unul la două obiecte, restul la un singur obiect — (subliniem că în această clasă de început al școlarității dificultățile sînt mai mari, mai ales pentru copiii care n-au frecventat grădinița), iar în trimestrul al II-lea din 537 elevi (unul s-a transferat), doar un singur școlar a rămas corigent la un singur obiect. Acest fapt ne îndreptățește să credem că, la ciclul primar, anul școlar se va încheia cu o bună situație la învățătură, cu atît mai mult cu cît în cel de al doilea trimestru 92% din efectivul elevilor au promovat cu medii de la 7 în sus.

Inv. NICOLAE BEZNA
Școala generală nr. 22 din Craiova

(Continuare în pag. a 2-a)

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRI

Clasele afiliate

Recenta Hotărâre a Consiliului de Miniștri cu privire la generalizarea primei trepte a învățământului liceal a stîrnit un viu interes în rândul cadrelor didactice, al părinților și elevilor. Pe adresa redacției noastre au sosit numeroase scrisori în care se cer detalii cu privire la măsurile concrete ce se iau pentru aplicarea prevederilor privind generalizarea treptei I a liceului. Cele mai multe întrebări se referă la clasele afiliate. Ce sînt ele? Unde vor funcționa? Cum vor fi încadrate? etc. Pentru a răspunde la aceste întrebări, am apelat la prof. Rada Mecanu, inspector general al Inspectoratului școlar al județului Ilfov, care ne-a dat lămuririle de mai jos.

„Pentru a înlesni cuprinderea integrală a absolvenților clasei a VIII-a în treapta I a liceului, Hotărârea Consiliului de Miniștri din 5 aprilie a.c. prevede înființarea în localități ale școlilor generale de la orașe și sate, ale școlilor profesionale a unor clase afiliate liceelor. În mediul rural, filialele liceelor vor funcționa cu profilele: real, umanist, mecanic și agricol. În comunele în care se află întreprinderi industriale, precum și în zonele în care se recrutează cu precădere forță de muncă pentru industrie, se vor înființa filiale și în profilul ramurilor respective.

Profilul claselor afiliate și capacitatea lor totală de școlarizare vor fi strîns corelate cu cerința de cadre și cu dezvoltarea economică și socială din fiecare județ.

În județul nostru, de exemplu, care, din punct de vedere economic, are un puternic caracter agricol și înclină spre folosirea masivă a mijloacelor tehnice moderne pentru care sînt necesare cadre de specialitate, funcționează șase licee de tip agricol care pregătesc asemenea cadre.

Pe lângă acestea vor mai funcționa licee industriale (construcții civile și industriale, textile și confecții, electrotehnică, mecanică navală) și real-umaniste.

Un număr de 17 licee din județul nostru au 72 de clase afiliate pe lângă școlile generale sau profesionale.

Aceste clase se află sub administrația școlii generale în care funcționează, direcțiunea liceului de care aparțin avînd obligația să sprijine procesul instructiv-educativ de la aceste clase

prin contribuție la organizarea lor și îmbunătățirea bazei lor materiale, prin recomandarea celor mai buni specialiști care să predea disciplinele de profil, activitățile practice. Avem în vedere încadrarea acestor clase și, în general, a liceelor cu cadre didactice cu studii universitare, capabile să asigure elevilor o pregătire de înalt nivel.

În momentul de față, în întreaga țară, precum și în județul nostru, există o preocupare asiduă pentru crearea condițiilor materiale care să contribuie la realizarea unui învățămînt de calitate în aceste școli și clase. Mă gîndesc, bunăoară, la măsurile ce se iau pentru asigurarea spațiului de școlarizare, pentru buna dotare a laboratoarelor, atelierelor, pentru cunoașterea opțiunii elevilor în vederea evitării suprasolicitării unor licee și clase afiliate și neacoperirii locurilor la alte unități etc. Menționez în acest sens eforturile depuse de organele locale de partid și de stat din comunele Mihăilești, Hotarele, Moara Vlăsiei și altele, care au reușit să creeze, încă de pe acum, cadrul material pentru trecerea în bune condiții la generalizarea primei trepte a liceului.

Preocuparea specială pe care o manifestă inspectoratele școlare județene, sub conducerea organelor de partid, pentru organizarea claselor afiliate, reflectă dorința slujitorilor școlii de a face ca actul generalizării treptei I a liceului, să fie bine finalizat, astfel încît anul școlar 1974/1975 să rămînă pe bună dreptate în istoria învățămîntului românesc.

Pentru o promovare integrală

(Urmare din pag. 1)

Desigur, aceste rezultate nu ne pot determina să încetăm ritmul de muncă. Vom continua să ținem o strînsă legătură cu familiile școlărilor care întîmpină greutăți în asimilarea cunoștințelor, să-i îndrumăm pe părinții elevilor mici cum să-și ajute copiii în pregătirea temelor, să acordăm un ajutor suplimentar, în timpul lecțiilor și în afara orelor de curs, școlărilor mai slabi la învățătură. Mai mult ca pînă acum ne vom strădui să urmărim nu atît însușirea cantitativă de cunoștințe necesare promovării, cît dezvoltarea gîndirii independente și a creativității elevilor, a deprinderilor de activitate independentă, cultivarea dragostei pentru învățătură și muncă disciplinată. Vom continua să lucrăm

diferențiat cu copiii, în funcție de capacitățile lor de asimilare și de posibilitățile lor de efort, ca și de nive-

Faza județeană a Simpozionului

„Reconsiderarea raporturilor profesor-elevi“

Cel de al treilea Simpozion național al cadrelor didactice, sub titlul: „Reconsiderarea raporturilor profesor-elevi, condiția a modernizării procesului de învățămînt“, dedicat marilor evenimente din acest an — A XXX-a aniversare a eliberării patriei și cel de al XI-lea Congres al P.C.R. — se află în plină desfășurare.

În două județe ale țării (Constanța și Arad) a avut loc, de curînd, faza

lul de cunoștințe acumulate pînă în prezent. Ne propunem, mai ales în perioada de recapitulare finală, să accentuăm latura formativă a procesului instructiv-educativ în vederea promovării integrale.

județeană a Simpozionului, încheiată cu frumoase succese.

Pînă la sfîrșitul acestei luni, comisiile județene de organizare au mai planificat desfășurarea etapei județene în încă patru orașe, capitale de județ, după cum urmează: Satu Mare (20 aprilie), Deva (20 aprilie), Timișoara (20—21 aprilie) și Drobeta-Turnu Severin (28 aprilie).

„Radioteleșcoală“

nr. 43 (15—27 aprilie 1974)

Radioșcoala din acest număr al suplimentului cuprinde lecțiile „Marea răscoală a tîrănilor din 1907“ și „Opoziția dintre etica comunistă și morala religioasă“, la care se adaugă radioenciclopedia școlară și o emisiune despre cosmonautică.

Telescoala, pe lângă cursurile de limbi străine (franceză, engleză, rusă, germană) pentru adulți, include în sumar: Probleme ale candidaților la concursul de admitere în învățămîntul superior; consultații pentru elevi la matematică, științe sociale, limba și literatura română, istoria României etc.

„Filozofie. Manual pentru învățămîntul liceal“

De curînd, a apărut în Editura didactică și pedagogică „Filozofie. Manual pentru învățămîntul liceal“. Elaborat de un colectiv alcătuit din: prof. univ. dr. D. Isac, conf. univ. dr. A. Roth, Al Golianu, conf. univ. dr. I. Irimie, prof. G. Gabor, prof. Gr. Gazdac, manualul cuprinde noțiuni de istorie a filozofiei, de materialism dialectic și istoric, precum și numeroase fragmente bibliografice.

Lecțiile cuprinse în manual au fost publicate în Suplimentul de științe sociale al revistei noastre.

A-ți respecta cuvîntul dat

(Urmare din pag. 1)

coardă. Dacă părinții aceștia prezintă nivele de cultură și concepții despre educație diverse, atitudinea lor este oarecum justificată, avînd obîrșia în precaritatea inspirației sau fanteziei educatorului. Dascălii nu au, însă, nici o scuză sau, poate, una singură: nu sînt menii să instruiască sau să educe, n-au chemare pentru aceasta.

O bună parte din lamentările susamintite izvorăsc, cred, din faptul că unii educatori se dezic în fața copiilor, nu sînt consecvenți cu ei înșiși, nu nutresc convingeri adînci, temeinice ce se cer materializate în măsuri și în acțiuni variate. Elevii sesizează la aceștia o discrepanță între ceea ce spun și ceea ce fac în realitate. Este cronică, în unele școli, la unele cadre didactice, o practică nefastă: orele de dirigenție concepute inițial adecvat particularităților de vîrstă și individuale, nu sînt desfășurate potrivit unei tematici stabilite de comun acord cu clasa. Sînt operate substituirii inexplicabile de teme pregătite în pripă sau formal. Așadar, dirigințele nu se ține de cuvînt, dezmințe așteptările elevilor. Unii diriginți-comandanți de pionieri trec, de ochii lumii, în programul trimestrial de activitate al detașamentului acțiunii pe care, din comoditate, nu întreprind efortul să le realizeze în scopul orientării atenției elevilor spre obiective majore. Cuvîntul dat și nerespectat este echivalent, și aici, cu slăbirea increde-

rii copiilor în mentorul lor educativ, cu îndepărtarea acestora de sfera sporadicelelor intenții binevoitoare ale educatorului, cu abandonul preocupărilor de autocontrol al conduitei și al muncii de învățare: elevii nu mai răspund la chemări, manifestă dezinteres față de sarcinile ce li se trasează în continuare, devin nereceptivi la observații, nu au măsura reală a valorii sau carențelor lor.

Există diriginți și învățători care mimează sancționarea unor elevi ce se abat de la normele regulamentare și, părăsind sala de clasă, uită în prag măsurile preconizate. Colectivul așteaptă soluționarea rezoluției, reglementarea situațiilor, dar acestea nu survin și elementele indisciplinate cîștigă în acest fel noi adepți, scindarea colectivului devenind o tristă realitate alimentată de pasivitatea și toleranța conducătorului clasei. Sînt programări de excursii, de vizite în întreprinderi și muzee, de vizionări colective de spectacole, de manifestări cu caracter științific ori cultural-artistic care rămîn în stadiul de proiecte pentru că fericita fuziune vorbă-faptă nu capătă girul certitudinii. Personal, ca diriginți al unei clase a V-a, pe care mi-am apropiat-o sufletește, pentru a cărei bună creștere mă ostenez, consider că a-ți respecta cuvîntul dat înseamnă a crește în ochii copiilor, a fi ocrotitorul lor sufleteș, a exercita asupra lor acea autoritate care este rezultatul îmbinării exigenței cu umana înțelegere. Pentru aceasta însă, este nevoie de o severă autoexigență.

CONSULTAȚII

Prof. Grosu Elena, com. Negri, Jud. Bacău, a fost numită suplinitoare în învățămînt pentru anul școlar 1972/1973, iar de la data de 1 septembrie 1973 titulară. Intrînd în concediu pentru maternitate pe data de 11 martie 1974, pentru cel de-al doilea copil, conducerea școlii și inspectoratul școlar județean i-au stabilit ajutorul de maternitate la 65 la sută din salariul tarifar lunar, considerîndu-i vechimea numai de la data angajării ca titulară.

— Cuantumul ajutorului pentru maternitate este determinat de vechimea neîntreruptă în muncă a angajatei: 85 la sută din salariul tarifar lunar pentru angajatele cu o vechime neîntreruptă în muncă de peste 12 luni, 65 la sută celor cu o vechime neîntreruptă între 6—12 luni și 50 la sută celor cu o vechime neîntreruptă pînă la 6 luni.

Vechimea neîntreruptă în muncă, în vederea acordării de ajutoare materiale în cadrul asigurărilor sociale de stat se stabilește potrivit prevederilor art. 10 din Legea nr. 1/1970 și 137 din Codul muncii, avîndu-se în vedere angajarea cu contract de muncă pe durată nedeterminată. De la această regulă generală se face o excepție pentru personalul didactic suplinitor numit pe întregul an școlar, sau care funcționează pe întregul an școlar, care beneficiază, potrivit legislației muncii, de aceleași drepturi ca angajații cu contract de muncă pe durată nedeterminată.

Intrucît la data intrării în concediu de maternitate (11 martie 1974) aveai o vechime neîntreruptă în muncă de peste 12 luni, cuantumul ajutorului pentru sarcină și lehuzie este de 85 la sută din salariul tarifar lunar și nu de 65 la sută cit v-a fost stabilit. Cînd veți naște cel de-al treilea copil și următorii, cuantumul ajutorului pentru sarcină și lehuzie este de 94 la sută din salariul tarifar lunar, indiferent de vechimea neîntreruptă în muncă (H.C.M. nr. 880/1965 art. 15 și 26, H.C.M. nr. 1356/1968 art. 1 lit. e, Codul muncii art. 70, 137, Legea nr. 1/1970 art. 8, 9, 10 și 11, Legea nr. 6/1969 art. 230, Buletinul intern al Ministerului Muncii anul V, nr. 6/1970 răspunsul la întrebarea nr. 9, pag. 86).

Prof. suplinitoare Alepranti Marioara, Școala generală nr. 17, Galați, absolventă cu diplomă a institutului pedagogic de 3 ani, cu o vechime de peste 6 ani în învățămînt, a fost salarizată ani la rînd sub drepturile ce i le acordă legea. Orientîndu-se după consultațiile din „Tribuna școlii“, a solicitat inspectoratului școlar județean și a obținut rectificarea salariului de la 1.230 lei lunar la 1.590 lei. Totodată, i s-a răspuns că nu i se pot acorda drepturile bănești retroactiv, deoarece de la data cînd a avut dreptul să treacă la o nouă categorie de salarizare și pînă la această rectificare n-a depus nici un dosar de salarizare. Ne întrebăm dacă legal mai poate primi retroactiv drepturile bănești și ce ar trebui să facă.

— Ne surprinde afirmația că de la data cînd a avut dreptul să treacă la o nouă categorie de salarizare nu a depus nici un dosar în acest scop, cunoscînd că în cei 5 ani de suplinire angajarea trebuia făcută anual, cu stabilirea drepturilor pe bază de cerere și acte oficiale, potrivit legii. Dacă s-ar fi procedat legal, administrația școlară nu putea să nu observe, cu ocazia angajărilor anuale, că într-o perioadă de timp drepturile de salariu ale persoanei în cauză erau de 1.280 lei, iar în altele de 1.410, 1.480, respectiv de 1.590 lei. Nu este mai puțin adevărat că fiecare angajat mai ușor își poate ține evidența schimbărilor personale legate de studii, vechime, grade etc., din care decurg drepturi legate de anumite date, decît administrația școlară care are în evidență mii de oameni cu toate problemele de personal. Pe aceste considerente s-a prevăzut în actele normative că schimbarea salarizării se face la cererea celui interesat, pe data de 1 ale lunii următoare în care comunică în scris școlii la care este încadrat că îndeplinește noi condiții și le dovedește cu acte oficiale. Aceasta nu exclude, ci, din contră, impune conlucrarea între cadrele didactice și administrația școlară pentru aplicarea corectă a legilor și acordarea la timp a drepturilor fiecărui cadru didactic. Dacă aceste drepturi nu se realizează la timp prin organele administrației școlare din diferite motive, ele pot fi obținute, pentru timpul expirat, prin organele de jurisdicție.

Realizarea drepturilor ce li se cuvin pe baza activității desfășurate este asigurată persoanelor încadrate în muncă prin garanții juridice corespunzătoare. Pentru orice pretenții bănești ale persoanelor încadrate în muncă față de unitate termenul de sesizare a acestor organe este de 3 ani de la data cînd drepturile trebuiau să le fie acordate.

Pentru a intra în posesia acestor drepturi, pe care inspectoratul școlar nu le poate achita decît pe baza unei hotărîri a organelor de soluționare a litigiilor de muncă, urmează să vă adresați comisiei de judecată (H.C.M. nr. 2841/1968 anexa 1 A pct. 3 din notă, art. 176/2 din Codul muncii, Legea nr. 59/1968 privind comisiile de judecată).

IOAN BADIU

PENTRU REMEDIEREA UNOR DEFICIENȚE

Învățământul — tehnologie a educației

În articolul „O schiță a conținutului cursului de pedagogie”, pe care l-am publicat în Revista de pedagogie (12/1973), am încercat — pe linia unor preocupări mai vechi — să prezint o structură a pedagogiei care să releva mai ferm statutul științific al acestei discipline și să-i sporească eficiența teoretică și practică. Principala problemă pe care am căutat să o rezolv în această structură — înglobând rezultatele științifice mai semnificative acumulate în cercetările din domeniul disciplinelor respective — a fost aceea de a pune mai relevant și mai concludent în evidență relațiile logice, profunde, dintre problemele tratate în general în diferitele verigi ale cursurilor și manualelor de pedagogie, îndeosebi între problemele de „Teoria învățământului” și „Teoria educației” (componentele structurale fundamentale mai mult sau mai puțin tradiționale ale pedagogiei).

În acest sens, am propus o structură cu următoarele trei componente („părți”) de bază: „Obiectul și metodele pedagogiei”, „Bazele generale ale educației” și „Teoria învățământului”. Primele două părți au câte două capitole, iar cea de a treia, cinci capitole, aceasta din urmă incluzând, pe lângă problemele curente ale didacticii, capitolul „Tehnologia educației” — care înlocuiește „Teoria educației” — și capitolul „Conducerea procesului instructiv-educativ în școală — factorii de conducere”.

Am considerat că pe această cale — a înglobării într-o unitate de ansamblu, a teoriei educației în teoria învățământului — se rezolvă dificila problemă a formulării în mod adecvat a raportului structural și funcțional dintre cele două componente de bază menționate, ale pedagogiei.

Deși, după părerea mea, această schemă prezintă o serie de avantaje din punct de vedere științific, are însă și anumite deficiențe în special: a) Insuficiența relevanței a relației funcționale dintre capitolele „învățământ” și, respectiv, „educație”; b) Insuficiența sublinierii a semnificației tehnologice pe care o dobândește, tot mai mult, în condițiile contemporaneității, concepția asupra organizării și desfășurării procesului instructiv-educativ.

Mi-am propus, în prezentul articol, remediarea acestor deficiențe. Calea metodologică urmată în acest scop a fost aceea a aprofundării raportului dintre învățământ și educație, pe baza analizei conținutului enunț din pedagogie: „învățământul este forma cea mai organizată a educației”. Pe baza relației dintre categoriile „conținut” și „formă”, aplicate la problema dată, am conchis că învățământul, ca ansamblu de căi, mijloace, procedee etc. — „formă” prin care se realizează faptic procesul educației — îndeplinește în fond funcția de „tehnologie” a educației.

În această lumină, apare, după aprecierea mea, în mod clar, diferența dintre planul în care se situează problemele didacticei de o parte și cel al problemelor de teoria educației de altă parte: primul cuprinde, prin conținutul său, „sistemul tehnologic” al educației — totalitatea elementelor operaționale prin care se realizează educația; iar cel de al doilea, „tehnologia educației”, cuprinde procesul însuși al educației, ca aplicare pe fiecare

din laturile constitutive ale acesteia, a elementelor tehnologice respective.

Această concluzie constituie, după părerea mea, cheia de boltă în elaborarea structurii interne a pedagogiei, impunându-se în acest sens modificări adecvate ale structurii din „Schița” publicată.

Dați în continuare, sintetic, noua structură.

Partea I: PEDAGOGIA CA ȘTIINȚĂ. Cap. I. Obiectul pedagogiei: educația; trăsăturile caracteristice fundamentale ale educației. Cap. II. Metodele de cercetare în pedagogie. Particularitățile pedagogiei ca știință.

Partea a II-a: BAZELE GENERALE ALE EDUCAȚIEI. Cap. I. Idealul educației, scopul și sarcinile educației în R.S.R. Cap. II. Particularitățile de vîrstă și individuale în procesul educației — principalele direcții de manifestare: informație, investigație, învățare, munca etc. Cap. III. Învățământul — forma cea mai organizată a educației; funcția învățământului ca „tehnologie” a educației. Școala — sistemul de învățământ în R.S.R.

Partea a III-a: TEORIA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI. Cap. I. Sistemul tehnologic al învățământului (didactică). A. Procesul de învățământ — proces tehnologic al educației. Esența, caracteristicile, dinamica internă, principiile învățământului, în lumina teoriilor științifice noi (teoria informației, cibernetică etc.). B. Conținutul învățământului: „materie primă” în procesul tehnologic al educației — modul de organizare. C. Metodele de învățământ: tipuri specifice de comunicare operațională între conținutul învățământului și subiecții receptori. D. Formele organizatorice ale procesului de învățământ: structuri funcționale complexe metodico-organizatorice ale tacticilor și strategiei procesului de învățământ (lecția, instruirea programată, activități în afară de clasă și extrașcolare etc.). Principiile și metodele etc. vor fi concepute și formulate în raport cu cerințele și legile educației în general, aplicabile la întreaga sferă educațională.

Cap. II. Tehnologia educației (procesul de educație specific pe componentele educației multilaterale: intelectuală, tehnologică și profesională, morală, estetică, fizică, autoeducația). Cap. III. Conducerea educației — factorii de conducere (aceleși conținut prezentat în „Schița” publicată.)

Consider că prin această structură se integrează și, totodată, se diferențiază mai obiectiv subsistemele constitutive ale sistemului general al pedagogiei, evidențindu-se explicit relațiile fundamentale dintre ele în cadrul unei logici interne unitare și consecvente. Rămâne deschisă posibilitatea contribuțiilor pentru noi îmbunătățiri.**)

Prof. univ. dr.
N. APOSTOLESCU

*) Formulă pe care am folosit-o în comunicarea „Abordarea sistemică a structurii pedagogiei” — ținută la sesiunea științifică din mai 1973 a Universității din Timișoara.

**) În varianta prezentată la sesiunea din mai 1973, sistemul tehnologic al învățământului a fost trecut în cadrul „Bazelor generale” ca o modalitate de punere în evidență mai pregnantă a corelației sale cu tehnologia educației.

SUB INCIDENTA UNEI REEXAMINĂRI

Calitatea de învățător

Se știe că trăim într-o perioadă de revoluție tehnico-științifică, de informații, asistăm la fenomenul nemaiîntâlnit al răspîndirii uluitor de rapide a cunoștințelor prin mijloacele mass-media. Aceasta este perioada în care cîștigă tot mai mult teren ideea educației permanente, a autoinstruirii, autoperfecționării și autoreînnoirii profesionale. Iată de ce apare evident că relația străveche „dascăl-învățel” se cere să fie supusă unei radicale reexaminări.

În adevăr, cuceririle ciberneticii, informaticii, automaticii etc. tind să pătrundă tot mai adînc în viața școlii. Parte din funcțiile tradiționale ale învățătorului (profesorului) privind relațiile de tip cognitiv (în speță, transmiterea — asimilarea cunoștințelor) sînt preluate într-o însemnată măsură de diverse mijloace tehnice moderne, indiferent cum le denumim: mijloace audiovizuale, mașini de instruire programată, laboratoare fonice pentru învățarea limbilor străine ș.a.m.d.

În mod legitim, se impune întrebarea: unde și dacă mai rămîne loc învățătorului, de îndată ce mașina este aceea care „servește” elevului informația, „verifică” exactitatea recepției, ba, încă și mai mult, „evaluează” (apreciază) exactitatea reproducerii și, implicit a înțelegerii materialului transmis.

Lucrurile s-ar prezenta în acest fel dacă sistemul relației „învățător-elev” s-ar reduce numai și numai la procesul bilateral de transmitere-asimilare a cunoștințelor (emisie-recepție). Or, după cum știm bine cu toții, pregătirea pentru viață, legarea teoriei de practică, îmbinarea armonioasă a învățării cu munca productivă a elevilor (în atelierele școlare sau uzinale) nu se reduce nici pe de parte, la înarmarea tinereții cu un bagaj cit mai bogat, mai complet și mai bine consolidat de cunoștințe (informații). Nu începe îndoială că procesul de pregătire începe cu acest obiectiv, îl menține în mod permanent, adaptîndu-l în raport cu dinamica cerințelor sociale. Dar, pregătirea vizează și alte importante obiective, incomparabil mai decise pentru formarea personalității în ansamblu a elevului, în care, pe lângă socializarea cognitivă, un loc de prim ordin îl ocupă umanizarea afectivă, motivațională și volitiv-caracterială a tineretului școlar.

În acest context, s-o declarăm, deschis, tehnicile moderne, mașinile de tot felul, oricît ar fi ele de perfecționate, nu pot prelua nici pe departe funcțiile formative în sfera zonelor morale ale personalității în devenire a elevului. Aceste funcții îi revin în mod legitim învățătorului. Pe scurt: mașina nu poate înlocui personalitatea vie și creatoare a dascălului.

Fiind vorba de funcțiile amintite ale învățătorului, se deschide de la sine problema pregătirii lui psihopedagogice, ceea ce aduce după sine fixarea obiectivelor, precum și a criteriilor în determinarea scopurilor fixate. Desigur, aceste criterii și obiective se pot deduce numai din analiza sistemului de relații „învățător-elev”, implicată în procesul educațional. E clar că a-l pregăti pe învățător înseamnă a-i forma și dezvolta o serie de însușiri și calități în virtutea cărora, la rîndul său, dascălul devine capabil să pregătească elevul pentru viață.

Înainte de toate, a pregăti viitorul învățător înseamnă a forma și dezvolta la elevii liceului pedagogic, o serie de priceperi, deprinderi, atitudini, interese și aspirații didactice. Atunci cînd vorbim despre măiestria pedagogică a unui dascăl pe deplin format, avem în vedere tocmai însușirile psihice mai sus amintite, cu precizarea că acestea au atins un foarte ridicat grad de dezvoltare. Fiind vorba de pregătirea elevilor în școlile pedagogice, problema vizează importante și numeroase aspecte psihogenetice. Cum apar, se formează și se dezvoltă toate aceste variabile psihice: priceperi, deprinderi, atitudini didactice, pentru ca absolvenții liceelor pedagogice să le poată forma și educa la elevii claselor I—IV unde predau? Determinarea variabilelor psihopedagogice la care ne-am referit, ne obligă la unele concretizări și aprofundări de ordin mai analitic. Despre ce fel de priceperi, deprinderi și atitudini didactice este vorba? Fără a pretinde realizarea unei liste complete și definitive, să ne referim doar la câteva, pe care le socotim dintre cele mai hotărîtoare.

În primul rînd, avem în vedere aptitudinea de a transmite cunoștințele

(fără a exclude priceperile și deprinderile care o premerg și fac parte componentă a acesteia). Ca învățător, nu e de ajuns să cunoști profund și tematic, foarte multe lucruri despre natură și societate. Este necesar „să mai știi”, cum (metoda) să transmiți altora (elevilor) propria ta știință. Aici nu e vorba numai despre diverse tehnici prin care este optimizată „emisie-recepția” mesajului informațional. Sarcina învățătorului nu se reduce la transmiterea și verificarea datelor informaționale. Din păcate, însă, în frecvente cazuri aceasta este realitatea faptelor. Se știe însă că informațiile transmise pot fi neutre sau eficiente din punct de vedere psihologic. În primul caz ele pot fi simple fapte de memorie (recepție și stocare pasivă). În al doilea caz, dimpotrivă, preluate ideofectiv (motivațional) informațiile angajează potențialul intelectual al elevilor, procesele mentale superioare, conferind „asimilării” un autentic caracter formativ.

Această aptitudine didactică de a administra elevilor măsuri formative prin efectul lor, poate fi ilustrată de pildă în sfera proceselor cognitive surprinse în aspectele lor psihogenetice: atitudinile epistemice, spiritul de investigație, curiozitatea științifică ș.a.m.d. Evident, aceste facultăți cognitive superioare nu apar de la sine. Chemarea lor la viață depinde de capacitatea învățătorului de a se apropia de elevi, de a-i înțelege ca subiecți, de a-și adapta comportamentele didactice în raport direct cu reacțiile clasei în care predă. Drept urmare, au loc însemnate schimbări în sfera intelectuală, afectiv-motivațională și volitiv-caracterială a personalității în devenire a copiilor.

Fără îndoială a forma această aptitudine didactică la viitorii învățători (în prezent elevi ai liceelor pedagogice) ridică, în mod inevitabil problema formării, respectiv a existenței aceluiași aptitudini didactice la profesorii care predau la liceele respective. Nu ne oprim la acest aspect pentru că îl presupunem ca fiind de la sine înțeles.

Pe lângă aptitudinile didactice menite a valorifica potențialul intelectual al elevilor din clasele I—IV, pregătirea psihopedagogică a învățătorului impune și examinarea unui alt complex de probleme, nu mai puțin importante. Nu este de ajuns ca un învățător, pentru a-și exercita funcțional rolul său profesional, să fie stăpîn pe aptitudini didactice. Nu numai în literatura de specialitate, dar și în practica de zi cu zi, se fac referințe, și pe bună dreptate, la vocația pedagogică, la așa-zisa „chemare” pentru mistuirea de dascăl. Ce trebuie să înțelegem însă prin această vocație. Determinarea conținutului psihopedagogic și psihosocio-cultural al noțiunii în discuție este o operație dintre cele mai dificile. Apare riscul alunecării spre un limbaj metaforic, în cel mai bun caz descriptiv, dacă nu se inițiază cercetări temeinice, aprofundate, interdisciplinare. Astfel de preocupări, s-o recunoaștem deschis, se află deocamdată în fază incipientă. În ce ne privește, problema rămîne pentru noi încă deschisă.

Socotim, de aceea, că este mult mai prudent ca în locul termenului de „vocație” să-l folosim pe acela de motivație pedagogică. Se știe că noțiunea de motivație este demult consacrată în psihologie și pedagogie, cu fructuoase aplicații în psihologia școlară. De îndată ce activitatea de dascăl constituie o profesiune, atunci pregătirea pentru exercitarea ei funcțională și alegerea acestei profesiuni se cere motivațional fundamentată, așa cum se întîmplă fenomenul și în cazul celorlalte profesii. Iată de ce pregătirea elevilor în școlile pedagogice implică în mod necesar dezvoltarea, la un nivel superior, a motivației pedagogice pentru rolul de învățător. Firește, termenul cu care operăm este prea general de aceea apare necesitatea inițierii unor investigații în termeni de variabile sociologice a motivației pedagogice. Este de presupus că în ansamblul componentelor structurale ale personalității învățătorului, motivația constituie o puternică pîrghie ce pune în mișcare activitatea instructiv-educativă la un elevat nivel de măiestrie educațională. Cunoșcînd, în această

Prof. univ. dr. doc. A. CHIRCEV
Prorector al I.C.P.P.D. — Filiala Cluj

(Continuare în pag. a 7-a)

În laboratorul de chimie al Institutului pedagogic din Succava

PRESCOLARII

RESORT CU SUBTILE ȘI COMPLEXE EFECTE

Bogatul conținut de idei al studiului intitulat *„Aprecierea în practica grădiniței”* (apărut în revista *„Ovodai Neveles”* — „Educația în grădiniță” — din Budapesta, anul XXVI, nr. 12, 1973) este ilustrat de către autoarea *Kamaras Jozsefne*, inspectoare de grădinițe în județul Tolna din R. P. Ungară, cu scene surprinse din viață.

Producătoare de bucurii și satisfacții, aprecierea dizolvă contradicțiile, e darnică în stimulări și compensații. Aprecierea este un eficient mijloc dător de siguranță, ceea ce îi călește pe cei mici, făcându-i capabili să suporte cu răbdare momentele grele din viață, să-și înfringă slăbiciunile în fața greutăților, să depășească neizbăvibilele și eșecurile. Aprecierea îi îndeamnă la activitate necontenită, ajutându-i la obținerea de noi realizări dătătoare de bucurii.

Datorită acestor calități, aprecierea, utilizată cu înțelepciune, se poate integra armonios în activitatea multilaterală a grădiniței.

Cele mai frecvente forme de manifestare a aprecierii sînt *recompensa și pedeapsa*. Dacă aceste două noțiuni fundamentale nu sînt suficiente de bine lămurite, în activitatea educatoarelor pot apărea greșeli inevitabile.

Este cunoscută teza după care condamnarea faptelor negative ale unui copil devine implicit o nepronunțată apreciere pozitivă la adresa celui alt, și invers. Prin aplicarea judicioasă a acestui procedeu, copilul învață să se autoaprecieze just, în caz contrar se produce la el o micșorare a forței sentimentului de demnitate. De exemplu: doi băieți au confecționat o mașină-jucărie. Educatoarea a lăudat pe cel care a dovedit mai multă iscusință și a realizat un simțitor progres, ceea ce l-a îndemnat să lucreze în continuare cu mai multă râvnă. Lauda rostită a provocat însă, la celălalt, o micșorare a forței sentimentului de demnitate, manifestându-se, ca o osîndă neexprimată la adresa lui. În urma situației create, al doilea copil a încetat să mai lucreze la confecționarea mașinuței. Educatoarea n-a izbutit să observe și să dizolve în el sentimentul de eșec cuibărit în conștiința lui, pentru că nu i-a dat, la timpul oportun, ajutorul tehnic necesar depășirii momentului dificil în care s-a aflat.

Autoarea remarcă drept o carență caracteristică a aprecierii în grădiniță prevalarea vorbirii. Propune înlocuirea acesteia cu exploatarea mai intensă a posibilităților metacomunicației, procedeu educativ avansat, cu inepuizabile resurse expresive și educative. Copilul sensibil reacționează direct

la manifestările acesteia, le preferă explicațiilor verbale. Ca un exemplu semnificativ, se amintește cazul fetei care — la întrebarea mamei: „Ce ai făcut azi la grădiniță?” — a răspuns că educațoarea a lăudat-o. „Ce a zis?” — întreba mama. Fetea a răspuns: „N-a zis nimic, doar m-a privit atît de frumos”. Copilul reacționează deci mai sensibil și mai intens la o privire caldă, la un zîmbet expresiv etc., decît la cuvinte. Prin atitudini metacomunicative, educațoarea are la dispoziție procedee remarcabile de influențare pozitivă a copiilor prin sentimentele lor.

Ca o greșeală ce se evidențiază frecvent în practica educației preșcolare, este amintit și faptul că adesea se fac aprecieri prea generale. De exemplu: educațoarea îl laudă pe copilul de servicii spunînd: „ai fost bun”. Copilul rămîne nedumerit, nu înțelege la ce se referă educațoarea. Astfel nu se dezvoltă la el capacitatea de autocunoaștere, nici simțul critic. Dimpotrivă: ar putea să se implanteze în conștiința lui falsă credința că el știe totul.

O influență cu totul nefastă au asupra preșcolarului irascibilitatea și nerăbdarea educatoarei, mentalitate ce se observă de obicei atunci cînd în atitudinea copilului înfirzie să se arate schimbarea calitativă la care s-a așteptat. Autoarea insistă asupra necesității abordării acestor dificultăți cu răbdare și mult tact, ținîndu-se seama de adevărul că încolțirea semintelor implantate în sufletul copilului cere foarte mult timp.

Cea mai controversată problemă este stabilirea caracterului just al aprecierii. Experiența demonstrează că numeroase sînt cazurile cînd educațoarele condamnă pe nedrept copiii. Cauza trebuie căutată, de cele mai multe ori, în lipsurile muncii de îndrumare, în existența sau crearea unor situații nefavorabile, în aplicarea metodelor organizatorice neraționale, precum și în insuficiența cunoașterii a normelor de comportare corecte. De exemplu, educațoarea a dojenit copilul pentru că a vărsat un pic de cacao din ulciorul prea mare și prea greu pentru el.

În încheiere, autoarea își exprimă dorința ca educațoarele să devină conștiente de necesitatea aplicării corecte și cu grijă a metodei contemporane de apreciere în grădiniță, acest procedeu complex, „indispensabil pentru educator și pentru copil”, și care „cere din partea celui care îl minuieste dibăcie și sensibilitate”.

CSIRE GABRIELA

„Lecturi”... înainte de abecedar

Asistăm astăzi, permanent, la apariția în vitrinele librăriilor, a unor publicații ilustrate, pentru preșcolari, deosebit de utile.

Una din acestea, tipărită de editura „Ion Creangă”, poartă titlul sugestiv: „1, 2, 3, A, B, C”. Ilustrațiile, semnate de Iorgos Uopolos, sînt astfel concepute, încît să prezinte cifrele de la unu la zece, consacînd fiecărei cifre cite două desene — animale domestice, sălbatice, păsări, flori, obiecte mai cunoscute — din care unul — incomplet, stimulînd în acest fel, preocuparea copiilor și pentru desen și colorat. Lîngă cifra respectivă, pe un caiet liniat ca în caietul de aritmetică, se poate exercita scrierea cifrei. În același mod sînt prezentate și literele, avînd și transcrierea de-

numirii imaginilor, iar în final sînt recapitulate literele alfabetului, însoțite de un singur desen, reprezentînd numele care începe cu litera respectivă. Prezentarea conținutului ajută în mai multe feluri pregătirii preșcolarilor și îi antrenează multipu. Se pare, însă, că alegerea unor imagini nu este suficient de inspirată. Spre exemplu, dalia, hortensia, narcisa, sînt flori mai puțin întîlnite în mediul cotidian al copiilor.

Întreprinderea poligrafică „Banat” din Timișoara, de asemenea, a editat în anul trecut o broșură: „Martinele învață A, B, C”. Lucrarea nu-și propune să-i învețe pe copii literele prin exercițiu, ci prin memorizare. De aceea, nu conține nici spațiul util

exercițiului și nici posibilitatea de a completa desenele și de a le colora. În schimb, exemplificarea este cu mult mai bogată.

Ambele lucrări sînt bine concepute, urmăresc un scop aproape identic, sînt bogate și frumoase ilustrate, motive pentru care sînt accesibile preșcolarilor. Caracteristicile menționate le dau posibilitatea de a deveni eficiente pentru înțelegerea ulterioară a scrisului și a cititului. Aceste cărți ajută la îmbogățirea cunoștințelor despre unele aspecte ale mediului înconjurător, cunoștințe deosebit de necesare pentru viitoare activități școlare din clasa I.

ADRIAN BALOMIR

Un „abecedar”... aritmetic

Cît de mult ne-ar ajuta în muncă cei care, neobosiți, stau aplecați la masă scriînd pentru cei mici, dacă ar contribui la editarea unor caiete premergătoare scrierii, încît copiii să se familiarizeze cu ele înainte de a-și lua rămas bun de la uniforma de preșcolar! Cred că ar fi bine să se editeze și un „abecedar” în „limbaj” aritmetic, care să facă parte din programă ca și aritmetica pentru clasa I. Acest abecedar, desigur, nu va cuprinde o însușire de socoteli, așezate unele sub altele, ci va avea un conținut bogat în imagini viu colorate, care să corespundă cifrelor în cercul 1—10. Prin intermediul acestui abecedar, copiii

vor cunoaște cantitatea, calitatea și locul pe care-l ocupă în șirul numeric fiecare cifră. Vor învăța să numere de la unu la zece, înainte și înapoi, vor face exerciții de adunare și scădere cu păsări, animale, flori... alături de abecedar ar putea exista și caiete de aritmetică, care să reprezinte elemente premergătoare însușirii cifrelor.

Aceste abecedare ar putea fi utile și învățătorilor care predau la clasa I sau chiar la clase mai mari.

TEODOSIA TUDOR
educatoare, Grădinița nr. 1,
com. Băbeni, jud. Vâlcea

Reactualizarea unui procedeu

În urmă cu 10—12 ani, în grădiniță s-a mai predat cunoașterea cifrelor, sub formă de joc, fără să se întîmpine greutăți în atingerea acestui scop.

S-ar putea folosi, de exemplu, procedeu de a numerota păpușile și alte jucării cu cite o cifră și, obișnuind copiii să cunoască jucăriile după numele lor, dar și după cifra cu care sînt însemnate, s-ar putea ajunge la cunoașterea cifrelor.

Un procedeu ca acesta ar face programul activităților din grădiniță mai variat și mai atractiv.

EMILIA POP
educatoare, Grădinița nr. 5
din Reghin

CLASELE I-IV

Am creat climă însușirii rapide a

Predau în limba română la secția maghiară a Școlii generale nr. 4 din Cluj. Pentru a le forma elevilor mei deprinderea de a conversa corect și cu ușurință în limba română, la orele de citire, gramatică sau compunere, în verificarea, predarea și fixarea cunoștințelor am eliminat explicațiile în limba maternă, realizînd astfel lecții numai în limba română.

În alegerea metodelor și procedeele de predare și fixare a vocabularului, de însușire a structurii gramaticale, țin seama de particularitățile psihologice și de vîrstă ale elevilor din clasele I—IV, de tematica și conținutul materialului predat și în special de scopul urmărit prin predarea lecției respective.

La lecții, utilizez frecvent conversația. În fiecare oră organizez exerciții de conversație pe baza unor întrebări adresate de mine sau de elevi. Deoarece încă din clasa I este bine să le formăm elevilor priceperi și deprinderi de povestire, de descriere a anumitor fapte din viața și activitatea lor zilnică sau de expunere a conținutului unui text citit ori audiat, am organizat sistematic, cu elevii, exerciții de vorbire dialogată, le-am povestit sau descris întîmplări, am audiat împreună povestiri înregistrate pe bandă de magnetofon. Am observat că un real folos în însușirea rapidă a limbii române îl au exercițiile de pronunțare corectă, cit și cele de citire și de utilizare a vocabularului sau cunoștințelor gramaticale și de ortografie în practica vorbirii și scrierii. La lecții, am căutat să îmbin exercițiile de pronunțare cu cele de semantizare și fixare a vocabularului, iar pe cele de citire și fixare a cunoștințelor gramaticale cu cele de scriere corectă.

Memorizarea este un alt procedeu utilizat cu succes la clasele I—IV. Prin învățarea unor poezii scurte, a ghicitorilor, proverbelor elevii și-au îmbogățit vocabularul și s-au deprins să pronunțe corect cuvinte expresii și propoziții. Alte mijloace folo-

site cu succes la orele de citire și de scriere corectă sunt cele cu texte în limba română sau jocurile cu cîmpe utilizate mai ales la repetarea vocabularului exerciții de pronunțare a cuvintelor și exprimarea în limba română.

Prin participarea la programe pentru spectacolele teatrului de operă, la vizionarea filmelor, la realizarea misiunii la televizor

Nu știau

M-am obișnuit că despart de „o serie” urmăresc mai departe studiile. Făcîndu-le pe ei, elevii conduși de mine, ani, întîmpinam în unele greutăți în înțelegerea noștințelor, m-a făcut să realizez stilul de muncă unde greșesc. Am vădit însușirea rapidă de faptul că elevii utilizeze corect, în mod individual, manualul pentru că la istorie, cunoștințe despre nașterea și dezvoltarea țării noastre, am constatat că nu prîndă esențialul din manualul. De aceea, am stăruit mult asupra deprinderilor de foloarea manualului. Unele dintre pe care îl utilizez la istorie, geografie, științe despre nașterea explicativă. La „Lecturi”, după ce am predat materialul întîmpinam experiențele noi explicat unele noțiuni am citit împreună din manual și am lăsat noțiunilor necunoscute fixării conținutului

Cabinete pentru elevi de șase ani

În acest an școlar, lucrez cu elevi de șase ani. Despre cabinetele școlare, mulți dintre ei au auzit de la frații lor mai mari și le-au vizitat cînd au făcut cunoștință cu școala noastră, unde există cabinete pentru toate disciplinele ce se predau la clasele V—VIII. Ei erau dornici să învețe într-un astfel de cabinet. De aceea, am încercat să creez un cadru adecvat desfășurării procesului instructiv-educativ, amenajînd sala de clasă a acestor școlari mici asemănător cu un cabinet școlar. În primul rînd, am confecționat materialul didactic necesar predării disciplinelor prevăzute în programa clasei I. La aritmetică, pentru fiecare număr, de la 1 la 10, am confecționat cite o planșă care reprezenta

cifra și alcătuirea numărului respectiv. Tabla magnetică și celelalte componente ale cutiei aritmetice pentru clasa I se află la loc accesibil elevilor. Am expus pe pereții clasei figurile geometrice învățate: cercul, pătratul, triunghiul și dreptunghiul. Pentru fiecare elev, am confecționat jetoane cu aceste figuri diferite colorate. „Tabelul numerelor de la 1 pînă la 100” l-am scris pe zece rînduri, folosînd culori diferite pentru scrierea unităților și a zecilor. Tot la „colțul aritmeticii” se află, într-un mic dulap, cutiile cu alte materiale necesare muncii independente a elevilor: plicuri cu figuri reprezentînd mulțimi sau cu cartonașe pătrate avînd desenate pe ele cite o cifră. Pentru însușirea

Invățămintul necesar limbii române

nt cînte-
română
și texte,
care și
pentru
și dez-
vale în

filme în limba română, prin organizarea de acțiuni comune cu elevii claselor cu limba de predare română și a unor programe artistice în limba română, în școala noastră s-a creat mediul necesar însușirii rapide și conștiente a limbii române în afara orelor de clasă.

Inv. **VIORICA CZONDI**
Școala generală nr. 4 din Cluj

Invățămintul să folosească manualul

ă ce mă
levii să-i
pină își
că unui
mp de 4
a a V-a
rea cu-
mi ana-
să văd
rvat că
ra gene-
știau să
lor in-
Aceasta
grafie și
faceam
uri bine
și, deși
ze acasă
re ei se
ele luate
în înșă,
să des-
tele ma-
al acesta
formării
corectă
proce-
în spe-
și cu-
ste citi-
„Petro-
tat ele-
am fă-
e și am
iințifice,
textul
it sensul
în vede-
fiecărui

fragment citit, am scris pe tablă planul lecției desprins cu ajutorul elevilor. După aceasta, am realizat o citire integrală, pentru ca elevii să rămână cu o imagine de ansamblu. La sfârșit, am organizat o convorbire prin care am fixat ideile principale ale lecției citite, utilizînd o schiță prezentată la tablă. Nu întotdeauna folosesc același procedeu. Uneori cer elevilor să împartă textul de manual în fragmente și să extragă ideile principale. Pentru a controla cum își desfășoară studiul individual, le-am dat periodic cite o listă de întrebări referitoare la conținutul lecțiilor din manual, întrebări care urmăresc să verifice cum rețin elevii esențialul din textul studiat și cum reușesc să stabilească noi legături. Am constatat că acest procedeu formează elevilor deprinderi corecte de studiu individual. La istorie, am stăruit asupra studierii textului din manual și al reținerii unor evenimente observate de elevi în cursul mai multor lecții, separat, pentru Țara Românească, Transilvania și Moldova, pe baza unor tabele recapitulative care să-i ajute pe elevi în sistematizarea cunoștințelor.

Inv. **ELENA COVATARU**
Școala generală din Rădășeni,
jud. Suceava

ției din doi în doi
douăzeci în două-
m colorat diferit
ele respective. În
și plicuri, am în-
și cartonașele
nele operațiilor
și „minus”) și cu
le „mai mare” și
mic”. În alte
am pus zece
decupate și zece
mghiuri din car-
necesare predării
ii de „zece”, la
despre zece în-
și despre numere
a o sută.

mărite pentru diferite
basmе și „Cutia cu sur-
prize” care cuprinde fi-
șii de hirtie pe care sînt
scrise propoziții-ordin,
propoziții interogative,
titluri de povești sau
numele unor scriitori
cunoscuți, necesare jocu-
rilor: „Cine povestește
mai frumos?”, „Facem
teatru”, „Traista cu po-
vești” etc. În cabinet
mai este o mică bibliot-
ecă la care elevii ape-
lează deseori.

„Din munca noastră”
e numele unei micro-
expoziții permanente ca-
re cuprinde lucrări ale
copiilor, executate la
desen și îndeletniciri
practice și cărora le-am
găsit un loc potrivit în
acest cabinet școlar.

Inv. **RAFILA MANIU**
Școala generală nr. 3
din Sebeș, jud. Alba

GIMNAZIUL ȘI LICEUL

Licee care se înființează începînd cu anul școlar 1974-1975

JUDEȚUL ALBA

Liceul de mecanică agricolă — Aiud; Liceul de mecanică — Alba Iulia; Liceul de electrotehnică — Cugir; Liceul de mecanică — Zlatna.

JUDEȚUL ARAD

Liceul de construcții nr. 2 — Arad; Liceul de electrotehnică — Arad; Liceul de mecanică nr. 1 — Arad; Liceul de mecanică agricolă — Sintana; Liceul de textile și confecții — Arad; Liceul de îmbunătățiri funciare și gospodărirea apelor — Arad; Liceul sanitar — Arad.

JUDEȚUL ARGES

Liceul de construcții nr. 2 — Pitești; Liceul de mecanică agricolă — Costești; Liceul de mecanică — Colibași; Liceul de mecanică — Cimpulung; Liceul de textile și confecții — Pitești.

JUDEȚUL BACĂU

Liceul de mecanică agricolă — Hemeiș; Liceul de mecanică nr. 2 — Bacău; Liceul sanitar — Bacău.

JUDEȚUL BIHOR

Liceul de mecanică nr. 2 — Oradea; Liceul de mecanică nr. 3 — Oradea; Liceul de electrotehnică — Oradea; Liceul de mecanică (M.M.P.G.) — Or. Dr. Petru Groza; Liceul pentru prelucrarea lemnului — Beiuș; Liceul de mecanică (M.I.C.M.G.) — Orasul Dr. Petru Groza; Liceul de textile și confecții — Oradea.

JUDEȚUL BISTRITĂ-NĂSAUD

Liceul de mecanică agricolă — Beclean; Liceul de mecanică — Bistrița; Liceul de electrotehnică — Bistrița.

JUDEȚUL BOTOȘANI

Liceul de mecanică — Botoșani; Liceul de textile și confecții — Botoșani.

JUDEȚUL BRAȘOV

Liceul de construcții — Săcele; Liceul de electrotehnică — Săcele; Liceul de mecanică nr. 3 „Hidromecanică” — Brașov; Liceul de mecanică nr. 5 — Brașov; Liceul de mecanică agricolă — Făgăraș; Liceul de mecanică — Rîșnov; Liceul de mecanică — Întreprinderea mecanică nr. 2 — Brașov; Liceul de textile și confecții — Brașov; Liceul sanitar — Brașov.

JUDEȚUL BRAILA

Liceul de mecanică agricolă — Ianca.

JUDEȚUL BUZĂU

Liceul de mecanică nr. 3 — Buzău; Liceul de electrotehnică — Buzău; Liceul de textile și confecții — Buzău.

JUDEȚUL CARAȘ-SEVERIN

Liceul de mecanică — Bocșa.

JUDEȚUL CLUJ

Liceul de construcții — Dej; Liceul de mecanică nr. 4 — Cluj; Liceul de mecanică agricolă — Cluj; Liceul de chimie industrială — Turda; Liceul sanitar — Cluj.

JUDEȚUL CONSTANȚA

Liceul de chimie industrială — Constanța; Liceul de mecanică — Palas; Liceul de mecanică agricolă — Castelu; Liceul de industrii alimentare — Constanța; Liceul sanitar — Constanța.

JUDEȚUL COVASNA

Liceul de mecanică agricolă — Sf. Gheorghe; Liceul de textile și confecții — Sf. Gheorghe.

JUDEȚUL DÎMBOVIȚA

Liceul de chimie industrială — Fieni; Liceul de mecani-

că (M.M.P.G.) — Moreni; Liceul metalurgic — Tîrgoviște; Liceul de mecanică agricolă — Găești; Liceul de mecanică (M.I.C.M.G.) — Moreni; Liceul de mecanică nr. 2 — Tîrgoviște.

JUDEȚUL DOLJ

Liceul de construcții nr. 2 — Craiova; Liceul de mecanică nr. 2 — Craiova; Liceul de mecanică nr. 4 Craiova; Liceul de mecanică agricolă — Segarcea; Liceul de industrii alimentare — Craiova; Liceul de mecanică — Craiova; Liceul sanitar — Craiova.

JUDEȚUL GALAȚI

Liceul de mecanică nr. 5 — Galați.

JUDEȚUL GORJ

Liceul de mecanică — Rovinari.

JUDEȚUL HARGHITA

Liceul de mecanică — Gheorghieni; Liceul de mecanică — Toplița.

JUDEȚUL HUNEDOARA

Liceul de chimie industrială — Deva; Liceul de mecanică — Simeria; Liceul de mecanică — Petroșani; Liceul economic — Petroșani; Liceul sanitar — Hunedoara.

JUDEȚUL IALOMIȚA

Liceul de mecanică agricolă — Ciulnița; Liceul de chimie industrială — Călărăși; Liceul de chimie industrială — Slobozia.

JUDEȚUL IAȘI

Liceul de construcții nr. 2 — Iași; Liceul de electrotehnică nr. 1 — Iași; Liceul de mecanică agricolă — Holboca; Liceul metalurgic — Iași; Liceul de îmbunătățiri funciare și gospodărirea apelor — Miroslava; Liceul sanitar — Iași.

JUDEȚUL ILFOV

Liceul de construcții — Urziceni; Liceul de electrotehnică — Buftea; Liceul de mecanică — Giurgiu; Liceul de mecanică agricolă — Sărulești; Liceul agricol — Armășești.

JUDEȚUL MARAMUREȘ

Liceul de mecanică — Sighetul-Marmației; Liceul de electrotehnică — Baia Mare.

JUDEȚUL MEHEDINȚI

Liceul de mecanică nr. 2 — Drobeta Tr. Severin; Liceul de mecanică agricolă — Simian.

JUDEȚUL MUREȘ

Liceul de electrotehnică — Iernut; Liceul de mecanică nr. 3 — Tg. Mureș; Liceul de mecanică agricolă — Sighișoara; Liceul de textile și confecții — Sighișoara.

JUDEȚUL NEAMȚ

Liceul de mecanică nr. 1 — Roman; Liceul de mecanică Piatra Neamț; Liceul metalurgic — Roman; Liceul de industrii alimentare — Roman.

JUDEȚUL OLT

Liceul de mecanică agricolă — Balș.

JUDEȚUL PRAHOVA

Liceul de chimie industrială — Bușteni; Liceul de mecanică nr. 3 — Ploiești; Liceul de mecanică agricolă — Bărcănești; Liceul de mecanică nr. 2 — Cîmpina; Liceul de mecanică — Sinaia; Liceul de mecanică — Filipeștii de Pădure.

JUDEȚUL SATU MARE

Liceul de mecanică nr. 2 — Satu Mare; Liceul de mecanică agricolă — Carei; Liceul de mecanică nr. 3 — Satu Mare; Liceul de mecanică agricolă — Ne-

grești Oaș; Liceul de mecanică — Carei; Liceul sanitar — Satu Mare.

JUDEȚUL SALAJ

Liceul de mecanică — Șimleul Silvaniei; Liceul pentru prelucrarea lemnului — Cehul Silvaniei; Liceul de electrotehnică — Zalău.

JUDEȚUL SIBIU

Liceul de construcții nr. 2 — Sibiu; Liceul de mecanică nr. 2 — Sibiu; Liceul de mecanică nr. 3 — Sibiu; Liceul de textile și confecții — Sibiu; Liceul de textile și confecții — Mediaș.

JUDEȚUL SUCEAVA

Liceul de mecanică — Iacoveni; Liceul de construcții — Cimpulung.

JUDEȚUL TELEORMAN

Liceul de mecanică agricolă — Roșiori de Vede.

JUDEȚUL TIMIȘ

Liceul de chimie industrială — Jimbolia; Liceul de electrotehnică nr. 1 — Timișoara; Liceul de electrotehnică nr. 3 — Timișoara; Liceul de mecanică nr. 2 — Timișoara; Liceul de textile și confecții — Timișoara; Liceul de textile și confecții — Lugoj; Liceul de construcții nr. 2 — Timișoara.

JUDEȚUL TULCEA

Liceul de industrii alimentare — Tulcea; Liceul de mecanică — Tulcea.

JUDEȚUL VASLUI

Liceul de mecanică agricolă — Negrești.

JUDEȚUL VILCEA

Liceul de mecanică nr. 2 — Rm. Vilcea; Liceul sanitar — Rm. Vilcea.

JUDEȚUL VRANCEA

Liceul de mecanică agricolă — Focșani; Liceul de textile și confecții — Focșani.

MUNICIPIUL BUCUREȘTI

Liceul de mecanică nr. 3 „Vulcan”; Liceul de mecanică nr. 4 „Semănătoarea”; Liceul de mecanică nr. 5 „I.M.G.B.”; Liceul de mecanică nr. 6 „Timpuri Noi”; Liceul de mecanică nr. 10 „I.O.R.”; Liceul de mecanică nr. 16; Liceul de mecanică nr. 14; Liceul de mecanică nr. 15; Liceul de mecanică nr. 11 „Mecanică fină”; Liceul de mecanică nr. 20 — Chitila; Liceul de mecanică nr. 21 „Autobuzul”; Liceul de mecanică nr. 22 „Tehnometal”; Liceul de electrotehnică nr. 7 — Întreprinderea de calculatoare; Liceul de electrotehnică nr. 8 — „Electroaparataj”; Liceul de electrotehnică nr. 9 „Electromagnetica”; Liceul de electrotehnică nr. 10 „I.M.E.B.”; Liceul de textile și confecții „Dîmbovița”; Liceul de construcții nr. 2; Liceul de construcții nr. 4 „Popești-Leordeni”; Liceul sanitar — București.

BACALAUREAT — 1974

Zilele trecute a început să se difuzeze o broșură cuprinzînd „Programele obiectelor de cultură generală pentru examenul de bacalaureat la liceele de cultură generală, de artă, pedagogice și de specialitate” pentru anul 1974, aparținînd Direcției învățămîntului liceal și tehnic profesional din Ministerul Educației și Învățămîntului editată de revista „Învățămîntul liceal și tehnic profesional”.

ÎN AJUTORUL CELOR CARE STUDIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL IDEOLOGIC

MUTAȚII PROFUNDE ÎN ÎNVĂȚĂMÎNTUL DIN ROMÂNIA SOCIALISTĂ

În cele trei decenii care au trecut de la eliberarea României de sub jugul fascist — și pe care le sărbătorim anul acesta — poporul nostru a realizat transformări profunde în toate domeniile de activitate, schimbând din temelii viața economică și social-politică a țării.

România se înfățișează astăzi ca o țară socialistă în plin avânt economic și social, cu o industrie puternică, dinamică, în plină dezvoltare și cu o agricultură într-un neîntrerupt proces de modernizare, în care forțele de producție, știința, învățămîntul și cultura se dezvoltă impetuos. Sistemul contemporan și înfăptuirii creșterii continue a nivelului de civilizație materială și spirituală a poporului, adâncirii democrației socialiste, în care națiunea noastră își afirmă tot mai plener resursele inepuizabile și forța sa creatoare. Socialismul a învins definitiv la orașe și sate, iar Republica Socialistă România înainteașă ferm pe calea edificării societății socialiste multilaterale dezvoltate, conform programului elaborat de Congresul al X-lea al P.C.R. și de Conferința Națională a partidului din iulie 1972.

În concordanță cu profundele prefaceri ce au avut loc în întreaga viață social-economică, s-a dezvoltat în această perioadă și învățămîntul — unul din compartimentele esențiale ale organismului social și, totodată, un factor de tot mai mare importanță pentru progresul întregii societăți.

Etaplele mari ale dezvoltării învățămîntului corespund prefacerilor adinși din viața și din structura întregii societăți românești.

Printre toate celelalte grele moșteniri rămase de la trecuta orfîndire burgheză-moșierască, România a avut, la o populație de 15 milioane de locuitori, circa 4 milioane de analfabeți. Prima mare victorie a învățămîntului din țara noastră, în primii ani de după eliberare a fost lichidarea cu desăvîrsire a acestui flagel al ignoranței.

Reforma învățămîntului din 1948, anul socializării principalelor mijloace de producție, a marcat democratizarea profundă a învățămîntului cuprinzînd întreaga populație de vîrstă școlară fără deosebire de sex, de vîrstă, de apartenență națională sau convingeri religioase; învățămîntul democratic și laic din România a fost subordonat cererii de cadre necesare construcției planificate a economiei naționale și dezvoltării socialiste a tuturor sectoarelor de activitate social utilă.

Trecerile treptate la prelungirea duratei învățămîntului general obligatoriu de la 4 ani pînă în anul 1948, la 7 ani pînă în anul 1961, la 8 ani pînă în 1969 și la 10 ani în prezent, precum și coborîrea scolarizării la vîrsta de 6 ani și prelungirea pregătirii liceale pînă la nivelul unei scolarizări totale de 12-13 ani, consemnează tot atitea momente importante din progresul României socialiste la care învățămîntul s-a adaptat imediat și la care, în acest fel, și-a adus sprijinul și contribuția sa valoroasă. Este de remarcă, totodată, faptul că numărul preșcolărilor, elevilor și studenților a crescut în anii de după eliberare în ritm susținut. Astfel în

1938/39 erau	1.781.290	preșc., elevi, stud.
1948/49 erau	2.203.729	" " "
1960/61 erau	3.195.229	" " "
1970/71 erau	4.364.652	" " "
1973/74 sînt	4.611.000	" " "

Învățămîntul românesc constituie un sistem dinamic, strîns legat de realitățile social-economice, politice și culturale, fiecare element nou al progresului fiind în același timp un stimul al dezvoltării școlii.

Prin amploarea pe care a luat-o învățămîntul, asigurarea gratuității manualelor, dezvoltarea și diversificarea învățămîntului liceal, tehnic și profesional, prin perfecționarea structurilor și a conținutului învățămîntului superior, prin acțiunea de integrare a învățămîntului cu producția și cercetarea științifică, România se situează astăzi printre țările avansate în ceea ce privește sistemul de instruire și educare a tinerii generații.

În prezent, pe băncile școlii se află aproape cîte unul din fiecare 4 locuitori ai țării. În formele post școlare de perfecționare a cadrelor este cuprinsă mai mult de o treime din numărul total al salariaților.

O structură modernă și dinamică

Direcțiile principale ale progresului învățămîntului din țara noastră au fost tratate de Congresul al X-lea al P.C.R. și de Conferința Națională a partidului din iulie 1972, ca expresie a conducerii de către partid a întregii dezvoltări a societății noastre.

Un moment de o deosebită importanță în evoluția școlii românești l-a constituit

Plenara C.C. al P.C.R. din iunie 1973 care a analizat situația învățămîntului și a elaborat un amplu program de dezvoltare și perfecționare a acestui domeniu de activitate.

Importanța deosebită a acestui program constă în faptul că a stabilit o perspectivă clară pentru dezvoltarea învățămîntului de toate gradele, pentru crearea unui sistem stabil și unitar, deschis și coerent atât în ceea ce privește structurile, succesiunea diverselor trepte cit și conținutul științific-educativ de la învățămîntul preșcolar, pînă la cel superior.

Programul de dezvoltare a învățămîntului abordează creator problemele perfecționării acestui domeniu în conformitate cu condițiile și necesitățile de dezvoltare a societății noastre. Făurirea societății socialiste multilaterale dezvoltate necesită nu numai dezvoltarea forțelor de producție, perfecționarea relațiilor de producție și sociale și ridicarea nivelului de viață al poporului, ci și un om nou, cu vaste cunoștințe de cultură generală, cu un larg orizont științific, cu o temeinică pregătire profesională, militant activ pentru dezvoltarea revoluționară a țării, devotat socialismului și patriei. În modelarea și formarea acestui om, un rol hotărîtor revine școlii, principal factor de civilizație și cultură.

Din obiectivele de bază care au fost formulate pentru dezvoltarea în perspectivă a învățămîntului rezultă cu claritate contribuția majoră pe care este chemat acest domeniu să o aducă la progresul social-economic al întregii țări. Aceste obiective sînt:

— creșterea rolului școlii în formarea cadrelor în strînsă legătură cu cerințele dezvoltării social-economice a patriei;

— sporirea aportului școlii la ridicarea nivelului de cultură al întregului popor, la lichidarea deosebirilor esențiale dintre munca fizică și cea intelectuală, la dezvoltarea și înflorirea vieții spirituale a națiunii noastre socialiste, la înfăptuirea politicii externe de largă colaborare internațională promovată de partidul nostru;

— pregătirea tineretului din toate gradele de învățămînt pentru viață, pentru muncă, pentru activități social-utile, pentru a putea deveni participant activ la opera de construire a socialismului și comunismului în patria noastră;

— asigurarea unui caracter deschis învățămîntului, astfel încît absolvenții unei trepte să aibă acces în treptele următoare; în același timp, fiecare treaptă de învățămînt să asigure tuturor tinerilor pregătirea tehnico-practică necesară pentru integrarea lor rapidă în muncă, în activitatea socială;

— dezvoltarea acțiunii de democratizare a învățămîntului, creșterea continuă a numărului celor care urmează cursurile diferitelor grade de învățămînt; asigurarea participării mai largi și mai active a elevilor și studenților, alături de cadrele didactice la activitățile de conducere a procesului instructiv-educativ;

— introducerea tot mai largă în practică a principiului educației permanente, asigurîndu-se instruirea și perfecționarea profesională a unui număr tot mai mare de cetățeni după absolvirea școlii;

— modernizarea sistematică a conținutului învățămîntului și a metodelor de transmitere a cunoștințelor în ritmul impus de evoluția științei, tehnicii și culturii;

— realizarea, pe baza unei concepții unitare asupra întregului sistem de învățămînt, a unor structuri stabile care să ofere un cadru adecvat perfecționării continue a procesului instructiv-educativ.

În lumina acestor obiective au fost adoptate măsuri de mare însemnătate pentru rezolvarea concretă a principalelor probleme specifice fiecărei trepte de învățămînt.

Una dintre problemele deosebit de importante care au fost dezbătute o constituie căile de generalizare a învățămîntului obligatoriu de 10 ani, perfecționarea structurilor și a conținutului său. Astfel, învățămîntul de 10 ani obligatoriu urmează a se realiza într-o structură nouă după cum urmează: ciclul I primar, cu o durată de 4 ani, ciclul II gimnazial, cu o durată de 4 ani, ciclul III prima treaptă a liceului, cu o durată de 2 ani.

Un aspect esențial la înfăptuirea acestei sarcini — de cuprindere a întregului tineret al țării în învățămîntul general obligatoriu de 10 ani — îl aduce ansamblul factorilor educativi printre care familia, organizațiile de pionieri și U.T.C., mijloacele de transmitere a culturii în masă ș.a.

Structura actuală a școlii românești — pe care se sprijină acțiunile de continuă dezvoltare și modernizare a învățămîntului — cuprinde următoarele niveluri de scolarizare:

a. **Învățămîntul preșcolar.** Conceput ca prima treaptă a sistemului de învățămînt, grădinițele de copii cuprind 670 000 de copii între 3-6 ani și însumează aproape 11 000 de unități în care, pentru fiecare educatoare, revin cîte 25-29 de copii. Numărul de copii preșcolari și de educatoare a crescut etapă cu etapă astfel:

1938/39 —	90 787 copii —	1 819 educatoare
1948/49 —	157 934 copii —	3 961 "
1958/59 —	293 257 copii —	10 467 "
1971/72 —	506 488 copii —	20 174 "
1973/74 —	670 000 copii —	23 224 "

În ansamblul populației școlare ponderea copiilor preșcolari a crescut după cum urmează:

1938/39 —	5,1%
1948/49 —	7,2%
1960/61 —	11,1%
1973/74 —	14,5%

Grădinițele de copii sînt organizate, în principal, după sistemul teritorial — fiecare grădiniță de copii funcționînd cu copiii din cartierul sau localitatea respectivă — fiind însă organizate, astfel de unități, și pe lîngă întreprinderile și instituțiile cu număr mare de femei salariate.

În ultimii ani s-a dezvoltat rețeaua grădinițelor de copii din mediul rural și s-a extins sistemul sezonier al grădinițelor de copii și al căminelor de copii care funcționează în timpul perioadelor de vară, de intensificare a lucrărilor agricole.

Grădinițele îndeplinesc, în mod deosebit, sarcina pregătirii copiilor pentru școala primară și sarcina eliberării femeilor mame de unele din ocupațiile cerute de creșterea și supravegherea copiilor, pentru sporirea participării femeilor la activitatea social-utilă.

b. **Învățămîntul general obligatoriu de zece ani.** Prelungit la 10 ani de scolarizare obligatorie, învățămîntul de cultură generală, a cărui generalizare s-a încheiat anul acesta, cuprinde școala primară de 4 ani, gimnaziul de 4 ani și prima treaptă a liceului de 2 ani; școala primară funcționează prin cursuri de zi, iar clasele V-VIII, pe lîngă cursurile de zi, au și forme de pregătire serală și fără frecvență.

În învățămîntul obligatoriu de cultură generală de 10 ani și în liceele de cultură generală se află înscriși aproape 3,3 milioane de elevi, în 15 500 de școli, cu peste 150 000 cadre didactice, revenind un profesor sau educator la circa 22 de elevi. Față de anul 1938, dinamica elevilor învățămîntului general obligatoriu cunoaște o linie mereu ascendentă:

1938/39 —	1 575 477 elevi
1948/49 —	1 791 182 "
1960/61 —	2 346 322 "
1973/74 —	2 874 000 "

Pregătirea generală cu durata de 10 ani, pentru toți tinerii, situează România printre puținele țări din lume cu acest înalt nivel de învățămînt general obligatoriu.

Învățămîntul obligatoriu de 10 ani asigură întregii generații de tineri o pregătire multilaterală de cultură generală și pune bazele unei temeinice pregătiri științifice și tehnice, în primul rînd în domeniul matematicii, fizicii, chimiei, biologiei. În ultimii 2 ani ai școlii generale se pune accent pe însușirea unor cunoștințe tehnico-profesionale diversificate, pe formarea deprinderilor practice necesare activității productive.

Absolvenții învățămîntului de 10 ani au astfel posibilitatea fie de a trece în treaptă a doua a liceului, fie de a se integra rapid într-o activitate social-utilă cu prioritate în producția materială, continuînd studiile în învățămîntul liceal seral sau fără frecvență.

Corespunzător sarcinii stabilite de Conferința Națională a P.C.R. din iulie 1972 s-a hotărît generalizarea învățămîntului liceal pînă în anul 1985, prin cursuri de zi, fără frecvență și serale. Prin consecințele sale, această măsură va determina transformări revoluționare în viața social-economică și culturală a țării. Perspectiva ca muncitorul și țărănel, fiecare cetățean să aibă la intrarea în viața activă ca pregătire minimă învățămîntul liceal dobîndește semnificația unor mutații profunde, calitative, cu adînci repercusiuni pozitive pentru progresul general al societății noastre.

c. **Sistemul liceelor.** În liceele de cultură generală și în liceele de specialitate — industriale, agricole, economice, silvice, sanitare, pedagogice și de artă — sînt cuprinși mai mult de 500 000 de elevi, care se pregătesc să devină cadre medii — sau prin continuarea studiilor — cadre superioare pentru economie și serviciile socio-culturale.

În raport cu numărul elevilor din aceste licee, fiecărui profesor îi revin, în medie, 19 elevi. Tendința actuală este de a crește în continuare numărul și tipurile de licee de specialitate, aceasta reprezentînd una din căile principale de generalizare, în deceniul următor, a învățămîntului obligatoriu de nivel liceal.

În ansamblul învățămîntului, ponderea elevilor liceelor de specialitate a crescut astfel:

1938/39 —	1,2%
1973/74 —	4,0%

În ansamblul elevilor de liceu, ponderea elevilor liceelor de specialitate a crescut astfel în ultimii trei ani:

1971/72 —	32,4%
1972/73 —	40,4%
1973/74 —	51,0%
1974/75 —	70% (prognoză)

În prezent, corespunzător ritmului susținut al dezvoltării industriale a țării noastre, prin liceele de specialitate — care asigură pregătire generală, tehnică, științifică și practică, elevii se pregătesc pe specific de liceu, după cum urmează:

Licee industriale —	70 994 elevi —	47,4%
Licee agricole —	27 528 elevi —	18,7%
Licee economice —	26 156 elevi —	17,4%
Licee pedagogice —	22 692 elevi —	15,1%
Licee sanitare —	1 466 elevi —	1,0%
Licee silvice —	1 059 elevi —	7,7%

Din toamna acestui an, vor fi înființate încă 163 de licee — din care, majoritatea, licee de specialitate — iar 11 licee real-umaniste vor fi transformate în licee industriale și agricole.

În același timp, s-a dezvoltat specializarea unor licee și — experimental — și a unor clase de elevi, cu profil de matematică, de fizică, de chimie și de biologie. Mai există, de asemenea, răspîndite în majoritatea orașelor centre de județ, licee și clase cu predarea în limbi moderne de mare circulație internațională (rusă, franceză, engleză, germană, italiană, spaniolă), precum și licee și clase speciale de pregătire în limbile clasice (limba latină și limba elină).

Liceul de cultură generală este el însuși adaptat conținutului spre integrarea socio-profesională a absolvenților prin întregul său conținut și, în mod deosebit, prin introducerea în programul săptămînal de lectii a unei zile de muncă tehnică productivă.

Învățămîntul liceal se consolidează și se perfecționează cu o verigă importantă în sistemul de învățămînt.

Prin Hotărîrea Consiliului de Miniștri din 5 aprilie 1974, liceul va fi diversificat în opt tipuri: real, umanist, industrial, economic, agricol și silvic, sanitar, pedagogic, de artă. În cadrul acestor opt tipuri de licee, vor exista 24 de profile, după cum urmează: tipul de liceu real — profilul real; umanist — umanist; industrial — mecanică, electrotehnică, chimie industrială, construcții, metalurgie, prelucrarea lemnului, industrii alimentare, textile și confecții, poligrafie, navigație, informatică; economic — economic, alimentație publică; agricol și silvic — agricol, mecanică agricolă, îmbunătățiri funciare și gospodărirea apelor, silvicultură și exploatarea forestieră; sanitar — sanitar; pedagogic — pedagogic; artă — muzică, arte plastice, coregrafie.

Sarcina fundamentală ce revine învățămîntului liceal este de a da elevului o pregătire multilaterală, cu profil larg care să-i înlesnească adaptarea rapidă la cerințele vieții, un grad sporit de mobilitate profesională în concordanță cu tendințele actuale și de perspectivă ale economiei, științei, tehnicii și culturii. Liceul, indiferent de tip, dă, de asemenea, posibilitatea atît pentru continuarea studiilor în forme superioare, cit și însușirea unor meserii în vederea încadrării imediate într-un sector de activitate practică, productivă.

d. **Învățămîntul profesional** cuprinde 5 tipuri de școli: școala profesională cu durata de 2-3 ani, ucenicia la locul de muncă, cu durata de 1-2 ani; cursuri de calificare cu durata pînă la 1 an; școli de maștri cu durata de 1-2 ani și școli de specializare postliceală cu durata de 1-2 ani — aproape toate funcționînd cu cursuri de zi, serale și fără frecvență.

Și în domeniul învățămîntului profesional, cei 30 de ani ai construcției socialismului au adus mutații semnificative. Dacă în 1938/39 existau 224 școli cu 896 profesori și 39 250 elevi, în 1973/74 sînt circa 721 școli cu peste 17 000 profesori și 394 000 elevi. Numărul muncitorilor calificați pe care i-au format școlile profesionale în 1972/73 este de 8,4 ori mai mare decît al celor formați în condiții similare în 1938/39.

Cei aproape 400 000 de elevi și cursanți ai formelor de pregătire profesională sînt repartizați într-o largă arie profesională, cuprinzînd circa 200 de meserii, marca lor majoritate aparținînd diferitelor ramuri de producție industrială.

Datorită eforturilor de justă proporționalizare a pregătirii generale cu pregătirea de specialitate, în școlile profesionale, la un cadru didactic revin circa 12 elevi.

Ca și în alte domenii ale învățămîntului, aceste forme de pregătire și calificare profesională reprezintă în învățămîntul românesc o creație a anilor construcției socialiste, treapta de învățămînt cel mai

(Urmare din pag. a 6-a)

direct legată de cerințele dezvoltării economiei naționale.

Au fost bine stabilite locul și rolul școlii profesionale în sistemul de învățământ. În condițiile asigurării prin învățământul de 10 ani a unor cunoștințe temeinice de cultură generală și formării deprinderilor tehnico-aplicative se creează posibilitatea ca durata școlii profesionale să se reducă la 6 luni pentru meseriile mai simple și maximum un an și jumătate pentru cele cu un grad de complexitate mai ridicat.

★

În procesul de perfecționare a învățământului, un loc important îl ocupă problemele conținutului, metodelor și formelor de predare și însușirea a cunoștințelor. În acest sens se prevede crearea condițiilor necesare pentru a se face loc tendinței de diminuare a ponderii activităților expositive și de promovare a metodelor moderne, active, care stimulează gândirea elevilor, munca independentă, capacitatea de a aplica în practică cele învățate. În această direcție se acționează prin sporirea activității în laboratoare și saloane, a exercițiilor și aplicațiilor practice, prin sporirea mijloacelor audio-vizuale. Pentru a face față în condiții tot mai bune sarcinilor de a pregăti tineretul pentru producție, pentru muncă, este supus unui proces de extindere și perfecționare actualul sistem de patronare a școlilor și liceelor de către întreprinderi, de îndrumare a activității de instruire practică a elevilor de către specialiști din industrie și agricultură, împreună cu cadrele didactice.

e. **Învățământul superior.** Cu durata de 3-6 ani, învățământul superior (tehnic, agricol, economic, universitar, medico-farmacologic, artistic, pedagogic și de educație fizică) cuprinde aproape 190 de facultăți, care sint frecventate de circa 150 000 de studenți, față de mai puțin de 50 000 în anul reformei învățământului din 1948, consemnând astfel o creștere de trei ori a numărului tinerilor cuprinși în învățământul superior, în cele 19 centre universitare ale țării.

Datorită preocupărilor privind pregătirea specialiștilor cu înaltă calificare, numărul studenților a crescut față de 1938 în mod substanțial :

în 1938/39 erau 26 489 studenți
1948/49 erau 48 676 studenți
1960/61 erau 71 989 studenți
1973/74 sint 142 500 studenți

Totodată s-a acordat o deosebită atenție pregătirii specialiștilor în număr corespunzător cerințelor economiei și culturii naționale. În anul școlar 1972/73 urmau :

— învățământul universitar — 48 616 studenți reprezentând 33,8% din numărul total al studenților ;
— învățământul superior tehnic — 46 841 studenți reprezentând 32,5% din numărul total al studenților ;
— învățământul superior economic — 20 357 studenți reprezentând 14,1% din numărul studenților ;
— învățământul superior medical — 11 753 studenți reprezentând 8,2% din numărul total al studenților ;
— învățământul superior agricol — 8 991 studenți reprezentând 6,2% din numărul total al studenților ;
— învățământul superior juridic — 5 566 studenți reprezentând 3,9% din numărul total al studenților ;
— învățământul superior de artă — 1 862 studenți reprezentând 1,3% din numărul total al studenților.

Prin numărul total de studenți la 10 000

de locuitori, România se află înaintea unor țări cu învățământ dezvoltat ca Anglia, Italia, R. F. Germania, Belgia și altele. Ca număr de studenți la 100 de tineri de vîrstă între 19-24 de ani, România — ca și R. S. Cehoslovacă, R. P. Ungară, R. D. Germană, R. P. Polonă — se află cu mult înaintea unor țări ca Japonia, Canada, R. F. Germania, S.U.A. și altele. De asemenea, sub raportul numărului de studenți ce revin unui cadru didactic universitar, România se situează printre primele țări din lume, cu circa 10 studenți la un cadru didactic universitar, cointerestat în cercetare științifică, în învățământ și în producția materială, față de circa 14 studenți în S.U.A., 18 studenți în Canada și 26 studenți pe un cadru didactic universitar în Franța.

Actualul stadiu de dezvoltare a societății noastre, ca și sarcinile de perspectivă ridică noi exigențe în ceea ce privește asigurarea cadrelor cu pregătire superioară, a specialiștilor cu înaltă calificare. În primul rînd, va avea loc în continuare creșterea numărului studenților. Față de peste 140 000 studenți în anul școlar 1972/1973, numărul lor urmează să se ridice pînă la 230 000 în 1990. Numărul studenților, al doctoranzilor și al celor care urmează diferite forme de învățământ postliceal cu o durată de minimum 2 ani, raportat la 10 000 locuitori, va crește de la 100 în 1972/1973 la 130 în 1990. O mare atenție se acordă realizării unei proporții judicioase între specialități, astfel ca structura învățământului superior să corespundă cit mai bine cerințelor economice și sociale, ritmurilor în care se dezvoltă diferitele ramuri. O dezvoltare mai mare vor cunoaște acele compartimente ale învățământului superior care pregătesc cadre pentru ramurile economiei naționale cu o creștere mai accelerată, pentru sectoarele tehnice.

Învățământul superior tehnic se dezvoltă fără întrerupere : ponderea relativă a acestuia, care în 1938/39 nu reprezintă decît 14% din totalul învățământului superior, s-a ridicat pînă la 33% în anul 1972/73 și va crește pînă la 49% în anul universitar 1975/76.

În dezvoltarea învățământului superior se are în vedere extinderea într-un ritm mai accentuat a învățământului de scurtă durată, de ex. : sabînzineri, conductori arhitecti, ca și funcționarea cu efective mai mari a cursurilor seriale și fără frecvență. La Plenara C.C. al P.C.R. din iunie 1973 s-a apreciat că structurile actuale ale învățământului superior satisfac nevoile pregătirii de cadre și a fixat ca principală sarcină concentrarea atenției asupra problemelor de ordin calitativ. În spiritul acestei sarcini centrale s-a stabilit să se acționeze în următoarele direcții :

— lichidarea specializării excesive și fărîmitate, astfel ca absolvenții să se poată adapta ușor evoluției rapide a societății, cerințelor științei și tehnicii în plină dezvoltare ;

— angajarea nemijlocită a învățământului superior în viața economică, științifică și culturală a societății, integrarea învățământului cu producția și cercetarea științifică. Se au în vedere în mod deosebit participarea mai eficientă a cadrelor didactice la activitatea de cercetare științifică fundamentală și aplicativă, atragerea în învățământ în calitate de cadre didactice asociate a unor specialiști din producție, cercetare, proiectare, aparatul de partid și de stat, participarea studenților la activitatea direct productivă, la munca de cercetare și proiectare ;

— organizarea practicii în producție astfel ca aceasta să devină parte constitutivă a învățământului și să contribuie efectiv la pregătirea studenților.

În perspectivă, prin creșterea ponderii pregătirii superioare a tineretului, în cadrul învățământului, se estimează că, în

anul 1990, numărul studenților ce vor intra în anul I va fi cu 83% mai mare decît cel al studenților anului I în 1972/73.

Aspecte specifice ale ritmului înalt de dezvoltare a școlii

Această sumară schită a structurii și a dezvoltării sistemului de învățământ din țara noastră e necesar să fie completată cu unele aspecte specifice ritmului înalt și susținut de ridicare, prin școală, a gradului de pregătire a întregii populații a țării.

Mentionăm că în fiecare an școlar, statul acordă gratuit toate manualele școlare — peste 30 000 000 exemplare și peste 500 de titluri — tuturor elevilor din școlile generale și din licee.

În învățământul din țara noastră, funcționează acoperind toate cerințele de școlarizare ale naționalităților conlocuitoare — maghiari, germani, sîrbi, ucraineni și alții — școli și secții speciale cu limbă de predare, cu manuale și profesori care predau în limbile naționalităților respective.

Baza materială a învățământului și respectiv, eforturile materiale și financiare ale statului român, s-au dezvoltat la nivelul susținerii complete a necesităților actuale ale școlii și a cerințelor anilor imediați următori. Alocatiile pentru învățământ în bugetul statului au crescut etapă cu etapă. În procente față de 1960 (100%) acestea reprezentau în :

1965 — 186,9%
1970 — 264,2%
1972 — 298,0%
1973 — 324,7%

Față de anul 1960 prevederile în bugetul de stat pentru învățământ au crescut în 1973 de aproape trei ori și un sfert.

Învățământul este în întregime gratuit : statul suportă cheltuielile pentru manualele din învățământul de cultură generală, liceal și profesional ; 66% din numărul studenților sint bursieri, cheltuielile pentru învățământ reprezintă peste 7% din totalul cheltuielilor de la bugetul de stat.

Cadrele care făuresc cadrele construcției socialiste

Personalul didactic care asigură procesul instructiv-educativ cuprinde peste 250 000 profesori, învățători și educatori de diferite specialități de grade de învățământ.

Formarea și perfecționarea personalului didactic cunoaște un ritm continuu de creștere numerică, determinat atît de cerințele prelungirii duratei învățământului

obligatoriu și de creșterea numărului tipurilor de unități școlare, cit și de acțiunea de modernizare a învățământului corespunzător dezvoltării sociale.

În creșterea continuă a numărului cadrelor didactice din anul 1938 și pînă astăzi, consemnăm următoarea dinamică :

1938/39 — 55 215 ed., inv., prof.
1948/49 — 86 490 " " "
1960/61 — 137 974 " " "
1970/71 — 209 300 " " "
1972/73 — 219 749 " " "

Pregătirea educatoarelor și a învățătorilor se realizează în cadrul liceelor pedagogice cu durata de 5 ani, a profesorilor care predau la clasele V—VIII ale școlii generale se face în cadrul universităților și institutelor pedagogice, iar a profesorilor care predau în licee și a cadrelor pentru învățământul superior, se face în universități, în institute, în academii și în conservatoare de artă.

Pentru perfecționarea cadrelor didactice funcționează în București, un Institut central de perfecționare a personalului didactic, cu regim de instituție de învățământ superior și postuniversitar, care are filiale în principalele centre universitare din țară.

Cadrelor didactice le sint asigurate condiții pentru a beneficia de sistemul de perfecționare postuniversitară și de doctorantură, precum și de sistemul de ridicare a nivelului pregătirii lor ideologice.

★

Adaptarea neîntreruptă a școlii la cerințele dezvoltării sociale are ca principal scop sporirea aportului modelator al acesteia la formarea personalității comuniste a cadrelor ce lucrează în toate domeniile de activitate social-utile.

„Pentru a forma un bun specialist, un bun cetățean, constructor al socialismului — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — este necesar ca o dată cu preocuparea pentru însușirea cunoștințelor de specialitate, să acordăm o atenție permanentă educării generale a tinerilor, ridicării nivelului lor de cunoștințe culturale, politice. Avem datoria — a spus secretarul general al partidului — să pregătim tînăra generație atît din punct de vedere al cunoștințelor de specialitate, cit și din punct de vedere politic, ideologic, astfel ca tînărul de mine, noua generație, să poată duce în mod sigur înainte cuceririle înaintașilor, să ridice pe noi culmi civilizația socialistă, să asigure viitorul luminos al patriei noastre”.

Procesul instructiv-educativ din școli și facultăți are ca obiectiv fundamental educarea tineretului școlar în spirit militant, revoluționar, astfel ca prin modul de a munci, de a trăi și prin întreaga sa comportare, tineretul să fie un exemplu de dăruire și de pasiune în muncă, în activitatea creatoare pentru făurirea valorilor materiale și spirituale ale societății, și să se înscrie în primele rînduri ale luptei generale a poporului român de îndeplinire a politicii partidului comunist și a statului nostru socialist.

COSTIN ȘTEFĂNESCU

Calitatea de învățător

(Urmare din pag. a 3-a)

idee importanța motivației pedagogice este de prisos a mai spune că formarea și dezvoltarea ei la elevii liceelor pedagogice constituie un obiectiv primordial.

★

Să precizăm în incheiere și valențele motivației pedagogice în realizarea rolului profesional de învățător. Poate nu este exagerată afirmația că motivația pedagogică conferă activității didactice finalitate, suport ideativ și moral, alimentează căutările și susține eforturile dascălului în activitatea desfășurată cu elevii săi. Îndrăznim să spunem că fără motivație pedagogică, învățătorul riscă să reediteze rolul unui

simplic „funcționar” care administrează informații și ține contabilitatea „restituirii” lor. Numai o autentică motivație pedagogică conferă profesiei exercitate sensul cel adevărat al misiunii de dascăl, împlinită de cele mai înalte satisfacții morale. Pe de altă parte, dezvoltată la un nivel socio-cultural superior, motivația pedagogică constituie un factor întreg de autoinstruire, de autoperfecționare, de autoreînnoire profesională permanentă și ascendentă. Nu găsim un alt factor autogen mai indicat decît motivația pedagogică, menită a pune în mișcare primenirea cunoștințelor de psihopedagogie școlară, exersarea progresivă a priceperilor și deprinderilor didactice, precum și promovarea aptitudinilor și talentelor pedagogice.

Teatrul, mijloc educativ

În vacanța de primăvară din acest an școlar, Teatrul „Ion Creangă” din București a inclus în repertoriul său spectacole destinate îmbogățirii culturii teatrale a celor mai tineri dintre spectatori, a cunoașterii unor fragmente ilustrative din „Tragedia greacă” și a unor aspecte din istoria frămîntată a poporului nostru.

Spectacolul „Iancu Jianu”, din 17 aprilie a.c., a reușit prin contribuția întregului colectiv de actori — din care s-au remarcat Romeo Stavă, George Vrînceanu, Paula Sorescu, Florina Lușan etc. — a regiștilor, scenografulor și tehnicienilor, să prezinte elevilor imagini ale situației social-economice a țărânimii iobage din țara noastră de la

începutul secolului trecut și episoade din viața și lupta legendarului haiduc Jianu.

Preocupat permanent de educarea tinerii generații, Teatrul „Ion Creangă” desfășoară între 22—29 aprilie a.c. o „Săptămîna a teatrului”, în care au fost prevăzute acțiuni și spectacole destinate elevilor și cadrelor didactice.

V. APOSTOL

Pe șantierul cercetării pedagogice

Secția „Organizarea și conținutul învățământului” de la Institutul de cercetări pedagogice își concentrează eforturile pentru găsirea unor soluții în problemele majore pe care le ridică perfecționarea învățământului în țara noastră, în conformitate cu prevederile Hotărîrii Plenarei C.C. al P.C.R. din 18—19 iunie 1973.

Ca teme prioritare de cercetare, înscrise în planul secției, menționăm :

● „Elaborarea unui sistem de acțiuni psihopedagogice în vederea creșterii randamentului procesului de învățământ”, în cadrul căreia se urmărește precizarea obiectivelor instructiv-educative și perfecționarea conținutului învățământului în ciclul primar și în ciclul gimnazial. Cercetările întreprinse în cadrul acestei teme vizează creșterea eficienței învățământului preșcolar în ansamblul sistemului de învățământ, optimizarea pregătirii elevilor din clasele I—VIII și evitarea repetenției în ciclul primar. În acest scop, se elaborează și experimentează noi programe școlare și noi instrumente de muncă destinate atît elevilor (fișe de lucru, caiete de activitate independentă, manuale, cit și cadrelor didactice (cartea

profesorului), precum și structuri de învățământ diferențiat pentru copiii cu dificultăți în asimilarea cunoștințelor.

● „Perfecționarea învățământului liceal în perspectiva generalizării lui”, în cadrul căreia colectivul de cercetare a întreprins elaborarea noilor obiective instructiv-educative ale învățământului liceal, acțiuni privind perfecționarea formelor de trecere în treapta I și optimizarea modului de desfășurare a bachelareatului, în scopul găsirii celor mai eficiente căi și mijloace de pregătire a tineretului în vederea integrării sale în activitatea social-utile cit și a continuării studiilor.

● O altă cercetare se ocupă de perfecționarea învățământului pentru deficienții senzoriali (auditivi și vizuali) în scopul realizării unei mai corecte diferențieri a acestor deficienți și a accelerării procesului recuperării lor.

În vederea reducerii duratei de școlarizare a debililor mintali și a pregătirii lor practice pentru integrarea în producție, în cadrul sectorului de pedagogie specială se experimentează modalități de accentuare a orientării practice în învățământul ajutător.

Randamentul școlar — o cercetare internațională

La Congresul Asociației internaționale de randament școlar (Boston, S.U.A., 11-16 nov. 1973), la care țara noastră a fost prezentă cu o delegație de la Institutul de cercetări pedagogice, s-au aprofundat probleme de o mare actualitate pentru conținutul și eficiența învățămîntului.

În cadrul lucrărilor, s-au analizat rapoartele diferitelor centre naționale cu privire la desfășurarea temelor de cercetare și alegerea strărilor din care au fost selecționate școlile; translatarea și traducerea instrumentelor de cercetare (teste, chestionare...); scările de evaluare pentru diferitele tipuri de variabile de randament; schemele logice pentru modelele matematice de prelucrare și diferite rezultate ale performanțelor elevilor obținute în urma prelucrării datelor cu ajutorul calculatoarelor electronice din Iowa City (S.U.A.).

Țara noastră a prezentat o lucrare cu privire la cercetarea randamentului limbii franceze în România. Așa cum s-a subliniat de multe ori în cadrul congresului, soluționarea multor probleme naționale depinde de anumite cercetări cu caracter internațional, iar expansiunea comunicațiilor în vremea noastră creează condiții ca multe probleme naționale să fie studiate în perspectivă internațională. Studiul riguros științific al relațiilor dintre diferiți factori (pregătirea profesorului, programele educaționale, tipul de program, mediul de acasă, timpul destinat activităților etc.) și variabilele de randament (înțelegerea limbii franceze scrise și auditive, fluența vorbirii, controlul structurilor etc.) este astăzi de neconceput fără aportul considerabil al calculatoarelor electronice.

Cu ajutorul ordinatorului, au fost analizate rezultatele asupra testelor de intonație și pronunție, incluzând o mare varietate de situații în care ele au fost aplicate.

Un aspect important în cadrul congresului l-au ocupat diferite tipuri de analize efectuate cu ajutorul modelelor de analiză factorială sau de analiză a regresiei în cercetarea variabilelor de evaluare a randamentului. Atitudinile generale

și descriptive, precum și măsurătorile asupra stărilor afective ale elevilor au furnizat o analiză separată între state.

Blocul de variabile privind interesele și atitudinile au fost extrase și studiate de către o comisie specializată în teste pentru acestea. Pe baza anumitor modele matematice, s-au stabilit anumite relații de înglobare, care permit studierea unui număr de variabile reținute în comportamentul testelor de limbă, intercalate și grupate în blocuri: *Blocul 1* — tipul de școală și programul elevului; *Blocul 2* — factorul timp — cuprinzând toate variabilele care se referă la timpul destinat activităților pentru franceză, inclusiv vîrsta de începere a studiului limbii franceze în școală etc.; *Blocul 3* — condițiile de instruire — cuprinde o serie de variabile care se referă la componența claselor de elevi, coeducația, sexul profesorului, sexul elevului, condiții și criteriile de admitere în școală, numărul profesorilor de franceză în școală, pregătirea și competența profesorului, mărimea școlii etc.; *Blocul 4* — cunoașterea cuvintelor.

Raportul pentru limba franceză a fost prezentat de J. B. Carroll de la Universitatea din Princeton. Este foarte important de reținut complexitatea acestor analize, caracterizate prin marele număr de variabile: codificarea și decodificarea — care constă în înțelegerea simbolurilor lingvistice ca acte de recunoaștere, cit și în rostirea de simboluri ca acte de producere; direcția de asociere între limba maternă și limba străină; interacțiunile între materialul auditiv și cel vizual; asociații între simboluri și perceptive; relații de similitudine; clasificarea incluzând pronunția, recunoașterea și reproducerea secvențelor acustice, accentul, producerea cuvintelor în probleme de accent; intonația, cuprinzând recunoașterea intonației prin sensul și producerea unei intonații corecte, inclusiv scrierea; scrierea corectă incluzând punctuația și scrierea cu majuscule, pentru a indica relații gramaticale sau un anumit ton emoțional, folosirea virgulei în recunoașterea greșelilor de punctuație; vocabularul, care include recunoașterea cuvintelor în prezentare orală și scrisă, traducerea sa în test de recunoaștere; structuri gramaticale, care se referă la modele de așezare a părților de cuvinte și de aranjare a cuvintelor în propoziții, producerea modelelor de cuvinte în propoziții; în cadrul analizei rezultatelor între diferite națiuni, au fost deosebit de surprinzătoare scorurile înalte obținute de țara noastră la testele de eficiență a randamentului școlar (înțelegerea francezei vorbite, auzite, scrise).

Prezentăm media performanțelor obținute la aceste teste:

Țara	Populația 2 (școală generală) %	Populația 4 (liceu) %
Anglia	18,95	52,13
România	41,31	45,62
Noua Zeelandă	22,53	47,36
Olanda	23,37	46,27
Scotia	23,77	45,23
Suedia	—	39,61
S.U.A.	16,68	37,58
Chile	—	26,64

În urma informării științifice despre rezultatele de mai sus, în cadrul exigentului seminar de analiză matematică aplicată, condus de acad. N. Teodorescu din cadrul Universității București, membrii seminarului și-au manifestat dorința de a continua și dezvolta cercetările și pentru

alte discipline, chiar în învățămîntul superior.

Prof. V. ȘTEFĂNESCU
Institutul de cercetări pedagogice

Prof. T. POPA
Liceul „George Coșbuc”
din București

Copiii handicapați

Pregătirea copiilor și tinerilor handicapați fizic, psihic sau socio-afectiv — al căror număr, pe întreg globul, este de milioane — ocupă un loc din ce în ce mai important în ansamblul preocupărilor și cercetărilor pedagogice.

O modalitate distinctă de aprofundare și confruntare a ideilor e-laborate pe plan mondial în acest domeniu, o prezintă Centrul internațional de lucru de la Sonnenberg din R.F. Germania, a cărui activitate a început în urmă cu aproape două decenii. De două sau de mai multe ori pe an, se întrunesc în cadrul acestui Centru, reprezentanți ai genului din mai multe țări europene și discută, pe baza unor lucrări științifice ample, problemele fundamentale ale copiilor handicapați. De exemplu, la sesiunea ținută în urmă cu câteva luni, la care am participat, au fost prezentate 15 referate generale în fața a circa 100 de specialiști. În cadrul a

doi dintre ele, prof. dr. S. Solarova de la Universitatea din Hannover și Aliss Fuss din Tel-Aviv au abordat implicațiile social-culturale ale procesului de reabilitare și încadrare socială a copiilor handicapați. În special, referatul prof. dr. Solarova a reușit să contureze rețeaua de mecanisme „deviate” ale procesului de reabilitare a deficienților comportamentali. Alte referate au adus contribuții teoretice de valoare privind utilizarea unor concepte noi cibernetice în definirea fenomenului de handicapare (J. Dorr, Universitatea din Heidelberg), a necesității introducerii unor baterii de teste psiho-motrice pentru diferențiere și diagnostic (K. D. Schuck, Hannover), a devierilor de conduită consecutive turburărilor de limbaj (prof. dr. S. Heese, Universitatea din Zürich). Atenția generală s-a oprit îndelung asupra sistemelor de instrucție și educație ale handica-

paților în diverse țări ale lumii. Unele intervenții au prezentat sisteme de învățămînt ca atare (prof. dr. W. E. Vlijenthart, Universitatea din Utrecht și dr. St. Tatransky din R.S. Cehoslovacă), cu elemente informative foarte interesante; altele au căutat să ofere soluții prospective privind sistemul de învățămînt pentru deficienți. Astfel, dr. Ursula Eisele din Meinz, pe baza unor studii experimentale, a demonstrat utilitatea dezvoltării sistemului de reabilitare în perioada preșcolară (în țările din Occident, această vîrstă este destul de neglijată sub aspectul reabilitării deficienților). Referatul prof. dr. Muth de la Institutul pedagogic din Bochum, Universitatea Ruhr, a analizat în profunzime învățămîntul specializat integrat, demonstrându-i valoarea în planul preocupărilor pentru organizarea și creșterea eficienței sociale a învățămîntului pentru defi-

cienti. Prof. dr. Muth preconizează integrarea copilului handicapat, pînă la o anumită limită a deficienței, în ciclul învățămîntului de masă, indicînd soluții de o certă valoare științifică. Dealtfel, problema integrării învățămîntului specializat este studiată, experimentată și dirijată în R.F. Germania de către o comisie de stat, ale cărei rezultate au și fost publicate.

Discuțiile numeroase și substanțiale cu privire la integrarea învățămîntului specializat, organizate de Centrul de la Sonnenberg, au deschis perspective pentru optimizarea acestui sector de învățămînt, a cărui importanță socială nu este încă suficient subliniată.

Conf. univ. dr. C. PAUNESCU
Institutul central de perfecționare a personalului didactic

MENTIUNI

R. P. ALBANIA

În acest an școlar, numărul muncitorilor care urmează școlile medii și superioare fără scoatere din producție a crescut de la 22 000 în 1965 la 64 900. Pregătirea fără scoatere din producție se dezvoltă în funcție de necesitățile economiei și culturii țării, dîndu-se prioritate pregătirii profesionale (patru cincimi din cei înscriși în școala medie fără scoatere din producție se pregătesc în 57 de profiluri). În prezent, aceste școli pregătesc într-un an de trei ori mai multe cadre de diverse profesii decît avea întreaga Albanie înainte de eliberare.

AUSTRIA

O experiență de învățămînt, vizînd o instituție școlară de un tip cu totul nou pentru Austria, oferă tinerilor bacalauri posibilitatea să devină „ingineri” într-un timp foarte scurt. Elevii care au terminat liceul pot să urmeze, timp de patru-cinci semestre, cursurile unor „colegii” prin care primesc o pregătire specializată; după trei ani de muncă practică în acea specialitate, tinerii primesc titlul de inginer. În prezent, acest gen de școală — care își propune să asigure aceeași pregătire ca și școlile tehnice superioare sau profesionale similare — sînt urmate de circa 300 de bacalauri împărțiți în 12 cursuri.

BURUNDI

Una din țările cele mai mici și mai sărace din Africa, numărînd 3 500 000 de locuitori (dar cu densitatea cea mai mare de pe continent: 120 locuitori pe km²), Burundi își definește reforma învățămîntului (respectînd termenii folosiți de Gilles Bimazubute, ministrul educației naționale și culturii) prin trei noțiuni: „Naționalizare și raționalizare pentru rentabilizare”. Trebuie să formăm — a declarat ministrul educației naționale — nu numai, și în mod prioritar, intelectuali sau savanți, dar mai ales, și înainte de toate, muncitori. Din clipa în care vom putea forma tehnicienii, cadrele și specialiștii de care țara are nevoie, am rentabilizat învățămîntul, justificînd cheltuielile enorme pe care le-am consacrat educației.

Pentru a rezolva, la nivelul cerințelor, sarcinile privind dezvoltarea școlii, guvernul a creat o comisie consultativă însărcinată cu reforma învățămîntului, compusă din personalități și specialiști din domeniul școlii. În ceea ce privește învățămîntul superior (deocamdată, în fază embrionară: în 1972 Burundi număra doar 500 de studenți) se propune pregătirea, în funcție de necesitățile prezente ale țării, a cadrelor de profesori, medici, agronomi, veterinari, geologi, chimiști ș.a. În învățămîntul mediu se va pune accentul pe pregătirea în vederea unei meserii. Școala primară, concepută pînă acum să servească exclusiv accesului în liceu, deci unui număr redus de tinere elite, va fi organizată astfel încît să asigure și însușirea unei meserii, în special din domeniul agricol, pentru ca elevii care nu urmează liceul să se poată integra într-o muncă social utilă.

R. S. CEHOSLOVACĂ

În unele școli secundare din Cehoslovacia s-a introdus o materie nouă facultativă — conducerea vehiculelor cu motor. De exemplu, la liceul din Milevsko (Boemia de sud) au optat pentru această disciplină 30 din cei mai buni elevi. Părăsind băncile școlii, tinerii vor fi purtătorii unui certificat de bacalaurat și ai unui permis de conducere a automobilului particular.